

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSEI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR, A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Corda Fratres.

Budapest, szeptember 3.

(v.) *Testvérszivek* a címe a diákok nemzetközi szövetségének. A szövetség ideális célok ápolására alakult: az ifjúság erkölcsi és szellemi szolidaritásának felismerése, ébrentartása és fejlesztése alkotja az célok legfőbbjét. Akik rosszhiszeműen denunciólnak minden nemzetköziséget, talán azért, mert ők maguk az igazi kozmopoliták: a klerikalizmus bajnokai sem ütköztek meg soha az európai tanulóifjúság e tömörülésén. Hiszen félreismérhetetlen, hogy a nemzeteket egymástól elválasztó motívumokon felül csakugyan van egy nagy és magasztos közösség, mely a tanulóifjúságot egyszóval táborba gyűjti. Ez a közösség: az ideálok szeretete, az emberiség erkölcsi és szellemi haladásáért való hevülékenység, s az a korlátokat nem ismerő lelkesülmi tudás, mely a fiatalságnak legszebb privilégiuma. Jó szemmel ki ne nézné, ha a világ főiskoláinak diákjai átérték és átérzik ezt a szolidaritást, s ha ennek ápolása végett egymással állandó frigyre lépnek? A Corda Fratres tehát szükséges intézmény; szinte csudálkozhatni, hogy annyi évszázadon át nem fejlődött ki spontán módon az ifju szívek szent hevületéből s hogy csak az imént letűnt század végén vált ez a szövetség eleven valósággá. Mi magyarok pedig annál örömeztőbb üdvözölhetjük e frigy létrejöttét, mert a diákság világparlamentjének bizalmából magyar kezekbe s mondhatjuk: méltó magyar kezekbe jutott a szövetség ügyeinek vezetése.

Emez eljárási beszéd után kissé csudálatosan fog hangzani, hogy mégis örülünk ama nemzetközi diákkongresszus elmaradásának, melynek e hó végén magyar hazánk fővárosában kellett volna lezajlania. Sok száz

derék ifju készülődött a szélrózsa minden irányából mihozzánk és lelkes vendégszeretet várta az európai nemzetek fiatalságának színeit-javát itt minálunk. Hiszen úgy reméltük, hogy a tiszta idealizmusnak ünnepe lesz ez a kongresszus és jól esett tudnunk, hogy az európai fiatalság, az a generáció, mely a mostani nemzedék kidőlte után fogja e világ-rész intellektuális, sőt talán politikai életének vezetését is átvenni, magyar földön s a magyar nemzet biztató tapsai közt akarja szép frigyét megújítani és megedzeni. Nemcsak a magyar ifjúság várta örömmel e vendégeket, hanem a magyar társadalom s a politikai közélet is. A vendéglátás díszlet és tisztességeit szívesen szántuk ifjainknak, de a velejáró munkából részt kívántunk magunknak mi öregebbek is.

Ez a kongresszus pedig elmarad. És jó, hogy elmarad, mert nyugodt és méltóságos lefolyása sehogyan sem látszott biztosítottak. Több oldalról robbantószerkezetek tettek némely ifjak uti podgyászukba. Egy részük amugy is éles külpolitikai ellentéteket akart a kongresszuson még élesebbé tenni, a másik rész pedig egyenesen nekünk akart galibát csinálni. Ők, a vendégek, — nekünk, a vendéglátóknak. Tüntetni akartak itt minálunk saját magunk ellen. A magyar állam közjogi integritását akarták megsérteni olyan nemzeti csoportosulásokkal, amelyeknek kombinálása az idegenek részéről arcátlanság, e föld szülőiteitől pedig egyenesen hazaárulás számba megyen. Dákóromán és pánszláv szervezkedések régóta előkészített tervei akartak e kongresszuson megvalósulni, még pedig nem is leplezetten, hanem félreismérhetetlen éllel a magyar nemzet méltósága és a magyar állam egysége ellen. Bizonyos, hogy hazánk külső ellenségeinek benn volt a keze ebben a cifra árnyékban. Ugy számíthattak nyilván, hogy

vagy eltűnjük a vendégszeretet nevében az inzultust, s akkor ők nyerték meg a csatát, vagy pedig nem tűrik el s a törvény szigorával sujtjuk vendégeinket, s akkor a csatát mi veszítettük el. Ezt a fortélyos számítás most keresztülhuzza és pocskékká teszi a magyar bizottságnak az elhatározása, mely a kongresszust lefújja. Olyan cédot, amelyen ezt a nemzetet arcul ütjük, mi nem rendezhetünk senki fiának. A magyar ember szeretettel fogadja és megbecsüli vendégét. Erre mifélek a vendég válik urrá a házbán, az övé minden jog s a vendéglátóé a leggyengédebb figyelem kötelessége. De akiket szívesen fogadunk körünkbe, azok se feledjék, hogy valami kötelesség őket is terheli. Nem terhes ez a kötelesség: annyiból áll mindössze, hogy vendégszeretetünk fejében minket a saját házunkban arcul ne köpjének. Ezt a kötelességet nem engedjük el semmiféle vendégnek. S aki becsmerlő szándékkal közeledik felénk, annak jobb, ha megmondjuk előre, hogy saját magunkat házunkból kiverni nem hagyjuk. Nagyon sajnáljuk, hogy a miveltestvérnemzetek derék és nemes ifjúságához ezáltal nem lehet szerencsénk. De bizonyára ők örülnek legjobban, hogy ünnepüket a tervezett botrányok nem fogják megzavarni. Hiszen ők restelték volna leginkább, ha gyülekezetükön a dákóromán és a pánszláv ripókók visszaéltek volna a vendégjoggal.

A magyar ifjúságot pedig üdvözöljük e bölcse elhatározásáért. Külföldi pályatársaitól gáncsot ne várjanak. A szövetség nevében az a gondolat van kifejezve, hogy testvéri frigy köti össze a különböző nemzetek fiatalságának szívét. A frigy lelki összhangot, a testvériség pedig szeretetet követel. Hát mihielyt olyanok akartak a kongresszusra tolnakodni, akik a viszálykodást s a gyűlölséget óhajtották a zsenge lelkekbe plántálni, a kon-

TÁRCA

A fősvény.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Molnár Ferenc.

I.

Zöld bokrok integettek be a kis földszintes ablakon, amely mögött a fősvény ült. A fősvényt Csutorásnak hívták és a kis földszintes ablak a katonai ügyosztály ablaka volt. A fehérre meszelt nagy szoba közepén hosszú állvány húzódott végig, megrakva romba nagy zöld könyvekkel, amelyekbe egész Budapest katonakötelei ifjúsága be volt jegyezve. Es Csutorás napról-napra küldözte ezeknek az ifjaknak az idézéseket és meghívókat, amelyeken rémes pénzbüntetéseket voltak feljegyezve azok számára, akik netán elmulasztanák Csutorásnál jelentkezni. Es az ifjak sorra jöttek. Csutorás föl se nézett az írásból, amikor szerényen megálltak az íróasztala mellett.

— Hogy hívják?
— Hol született?
— Mikor?
— Hol lakik?

Az ifjak szépen feleltek, aztán köszöntek és távoztak. Es így ment ez évről-évre. Csutorás mindennap kifagatott egy esomé előtte teljesen ismeretlen embert, Csutorásnak bemutatkozott lassanként az egész város, azt hiszem, nem volt egész Magyarországon férfi, akinek többen mutatkoztak volna be, mint ennek a szegény kis hivatalnoknak s akinek az ismeretsége mindezek ellenére négy-öt családra szorított.

Mikor aztán a beidézett ifjak sorra elkullog-

tak és a nagy fehér szobában nem maradt más, csak a négy-öt hivatalnok, nagy lassan megindult a társalgás.

— Hol ebédelez?

A másik körmölt, körmölt, aztán, mikor loitatta az írást, visszakérdezett:

— Hogy hol ebédelek?

Most a másik váratott magára. Ő is végigirta a mondatot, megközlözte az íratóspapírt és ismételte a kérdést.

— Menjünk a Schneiderhez — mondta a másik és fölkel. Lehuzta a jobbkarjáról a fekete védőujjat és odament Csutoráshoz.

— Te, Csutorás — mondta — adj kölcsön egy koronát.

Csutorás fölneztet rá. Kis kövér ember volt, aprószemű, teltarcu férfi, akihez illett volna az örökös mosolygás, de aki helyett állandóan borrus arccal ült a helyén. Most is aggódó pillantással nézett fel a kollegára.

— Tegnap is adtam — jegyezte meg kissé sértődött hangon.

— Adj ma is — mondta vidáman a másik — és a multkorival együtt tartozom három forint ötvennel. Ne sajnáld tőlem.

Csutorás megvakarta a fejét.

— Magamnak is kell — mondta — alig van már pénzem és hol van még elseje.

A nagy zöld könyvek közül kidörmögött a harmadik írnot:

— Pfüj, de fősvény vagy, Csutorás.

— Na, adjál — kérte a másik.

Csutorás úgy nézett rá, mintha tőle magától kérne tanácsot, hogy adjon-e neki.

— Megadod elsején? — kérdezte.

— Meg.

— Az egészet? Biztosan?

— Az egészet. Ezzel együtt lesz három ötven. Csutorás kivette az erszényt és piszkálni kezdte benne a pénzt. Aztán látva, hogy kevés, dühbe jött:

— Neked három ötven, a másiknak három ötven, mindenkinek három ötven! Szétszeditek az embert! Szabó már két hónap óta tartozik öt pengővel... nem marad semmi pénzem. Nem adok.

A harmadik megint megszólalt a könyvek közül:

— Pfüj, de fősvény vagy, Csutorás.

— Na adjál — mondta a refrént a másik.

Erre aztán Csutorás belenyult az erszényébe, kivett belőle egy koronát, odaacsapta az íróasztalra és dühösen mondta:

— Nesze, eridj vele a fenébe. Hagyj békén: Az ember minden pénzét odaadja nektek és egyebet se hall, mint hogy így fősvény, meg úgy fősvény.

Es dühösen írta tovább az idézéseket.

Mikor a másik kettő délben elment, a kis kocsmá felé menet így szólt az egyik:

— Én szegyélném magam, ha annyira kérének. Nincs utálatosabb, mintha valaki fősvény. A másik ezt mondta:

— Minden koronát harapófogóval kell ki-huzni belőle.

— A bőre alatt is van pénze — tette hozzá az egyik.

A másik csak onnyit mondott, felbiggyesztve a száját:

— Pfüj.

II.

Délután egy más hivatalbeli ember jött Csutoráshoz. Kihívta az előszobába és ezt mondta neki:

gresszus nem lehetett volna főbbé az ideálok békés ápolásának ünnepe, hanem rít veszedelmek színhelyévé süllyedt volna. Ezt meg kellett mindenan előzni, a szövetség érdekében első sorban, de aztán a magyar nemzet érdekében is. A magyar közvélemény szívesen ratifikálja a magyar ifjuság okos döntését.

BELFÖLD

A kiegyezési tárgyalások. Bécsből táviratozzák nekünk: *Koerber* miniszterelnök elnöklése alatt ma délután minisztertanács volt, amelyen első sorban a költségvetés összeállításáról volt szó, egyuttal a pénteken Budapesten tartandó közös miniszteri tanácskozások előkészítését vitatták meg. *Koerber* miniszterelnök a szakminiszterekkel és az előadókkal holnap Budapetre utazik. A budapesti minisztertanács nemcsak a függőben levő vámtételekkel fog foglalkozni, hanem az összes gazdasági kérdéseket fel fogja ölelni. Minthogy ez utóbbiakra nézve már létrejött a megállapodás, tehát politikai körökben azt hiszik, hogy a szakminiszterek budapesti utazása a kiegyezés végleges megállapításával függ össze. A két miniszterelnök a királynak a hadgyakorlatokra való utazása előtt, tehát e hó 10-éig még egyszer jelentést fog tenni a kiegyezés állásáról. Ha ezuttal a budapesti tanácskozások a kiegyezés és a vámtárika finalizálására fognak vezetni, akkor a két kormány szonnal hozzálát a megfelelő törvényjavaslatok kidolgozásához, amelyekkel még a parlamentek összeülése előtt el akar készülni.

A szakmai mandátum. Az elmúlt ősszel *Jakabffy* Imrét választották meg képviselővé a szakmai választókerületben s ez ellen a kisebbségben maradt *Konkoly-Thege* Miklós pártja petícióval élt. Nagymérvű etetés és itatás, valamint megvesztegetés miatt kérte a választás megsemmisítését. Az elrendelt vizsgálat eredményét be nem várva, *Jakabffy* lemondott mandátumáról s a kerület újra képviselőt választott, mely alkalommal megint *Jakabffy* neve került ki győztesen az urnából s ellenfele, *Konkoly-Thege* újra elbukott s pártja ismét petíciót nyújtott. A Kuria második választási tanácsa ma a tárgyalás hatánapján október 14. napját tűzte ki. Előadó *Bolgár* Emil kuriai bíró lesz.

Statárium Zágrábban.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától, —
Budapest, szeptember 3.

A horvát főváros képe változatlanul forradalmi és a törvényes rend helyreállítására ma az országos kormány a végső eszközökhöz nyult: elrendelte a statáriumot. Az ostromállapot Zágráb környékére is szól, mert ma már ott is magasan

lobog a veszedelmes zendülés tüze. Eddig még a bán erélyes intézkedése sem tudta megfélemlíteni a bomlasztó erőszakra hajló elemeket, sőt ma már a kő és vas mellé a tűz is odakerült a rombolás eszközei közé. A zavargók most már gyújtogatnak is. Aki szerb: az listára kerül és a tüntetők felhadjazolják a föld alatt is. A szerbek most már fegyveresen járnak s két szerb kissereszonny csak úgy tudott menekülni, hogy revolverrel lőtt a támadók közé. A pánik akkora, hogy még a horvát kereskedők se merték üzleteiket kinyitni. Az a megdöbbentő, hogy a zavargók között igen sok az intelligens elem s az elfogottak közt van egy pár horvát újságszerkesztő is.

A zágrábi zavargások mindinkább azt a láttszatot kelteik, hogy nem hirtelen fellobbanó szenvedélyek okozták azokat, hanem hosszas előkészületekről és szervezésről van szó. A zágrábi lapokban megjelent tudósításokból kitéjük, hogy már hétfőn gyűléseket tartottak, melyeken felolvasták azoknak a szerb kereskedőknek a neveit, akiket később koldusbotra juttatott a horvát eszélek és megjelölték ott a Zágrábban lakó összes szerbek lakásait. Mindez a rendőrség szeméi előtt folyt le, annál érthetlenebb, hogy a legesekélyebb óvintézkedés sem történt oly irányban, hogy a pusztító zavargásoknak idejekorán eleje vétsék. *Khuen-Hédervary* bánt Osendében találta a zavargások első híre s most utban van hazafelé. De hogy a helyzet komolyságáról már is jól van értesülve, mutatja az, hogy még haza sem érkezve, kihirdette az ostromállapotot.

De a megdöbbentő jelenségek láttára is bizni lehet abban, hogy mint 1833-ban, amikor a magyar címerek miatt fordult fel fenekestül a közrend Zágrábban, úgy most is meglesz a statárium kihirdetésének óhajtott eredménye. Hogy ez mihamar bekövetkezzék, nagy érdeke első sorban Horvátországnak, melynek józan polgárai meg tudják becsülni az alkotmányos életben rejlt nagy kincsüket.

A mai napról tudósításunk a következő:

Zágráb, szeptember 3.

A tegnapi éjszaka félelmes volt, a mai borzalmas. Akik köztudomás szerint mozgatói a tüntetéseknek, ma már maguk is meg vannak ijedve. Ők tüntetésre gondoltak, de most már rombolás, gyújtogatás és gyilkolás folyik. Véláztató, amit a megdühödött tömeg *Vilas* nyugalmazott börtönfelügyelővel művelt. Gyanuba fogták, hogy ő lövöldözött tegnap a tüntetőkre, ma tehát megrohanta a tömeg azt a házat, melynek földszintjén *Vilas*, emeletén pedig *Stojanovic* báni tanácsos lakik. A tanácsos csak a háztetőn át tudott elmenekülni. *Vilas* a zavargók kezébe került. Hiába könyörgött ő és a felesége, hiába es-

küldözött, hogy ártatlanul gyanúsítják: a vad tömeg magával hurcolta, ütötte-verte, kövekkel kőverte s csak akkor hagyta el a kövezetet, mikor már holtan hitté. A boldogtalan öreg embert úgy szedte föl később a katonaság s a kórházba szállította, ahol az áldozat magához tért ugyan, de sebei olyan súlyosak, hogy algha éri meg a reggelt. De míg a hóhérok agyonhurcolták a szerencsétlen embert, a zavargók zöme a lakóháza is elbánt. A tömeg előlotta az összes lámpákat, kitépte a falból a Pramberger-féle péküzlet ajtaját, forlaszt emelt a Kaecios-utca felé, majd szétverte a léckerítést és a deszkákkal beverte az összes ablakokat még az első és második emeleten is. Két-két ember megfogott egy-egy deszkát és „tűz” jelszóra az ablakok felé hajította. A kirendelt félézázad dzsidas kiürítette ugyan az utcát, de a tüntetők rögtön visszatértek, betörték a ház kapuját, berontogtak *Vitas* lakásába, összeszedték a butorokat és az egyes darabokat kihajigálták az utcára. Azután a *Medulics*-utca felé vonultak a tüntetők és az ott lakó szerbek lakásaival is hasonlóképpen bántak el.

Vitas lakásának feldúlása után a tömeg két részre oszlott. Az egyik rész az *Ilica* felső részére ment *Markovic* szerb kereskedő üzlete elé, amelyet teljesen leromboltak, árut kihordták az utcára és felgyújtották, de az odasiető rendőrség és lovasság megakadályozta, hogy az árut elgössék. Néhány embert letartóztattak, köztük *Seirovák* Hinkót, a *Glaz* *Národa* című keresztény-szocialista újság szerkesztőjét és *Perszics* Ivánt, a *Hrvatisko* Pravo adminisztrátorát. A másik rész megint kétfelé oszlott. Az egyik csoport a *Rajner*-utca felé ment, ahol az összes ablakokat beverte, a másik rész a *Dungulics*-utca felé ment, ahol az összes ablakokat teljesen lerombolta, elpusztította. Más csoportok más utcákban jártak sorra a szerbek lakásait és gyújtogatók módjára garázdálkodtak bennük. Teut kereskedő szőlőjét teljesen elpusztították és borát kifolyatták. Mialatt a rendőrség és katonaság a város külső részein volt elfoglalva, a tüntetők az *Ilica* felső részén meg-támadták *Jovicics* kereskedő üzletét és kifosztották kirakatát. Hír szerint a tüntetők kívülül is kaptak segítséget, parasztok és más elemek személyében.

Bíjél kezdődött a garázdálkodás, de a reggel se vetette végét. Az éj folyamán 48 embert tartóztattak le, köztük két sebesültet. A mai délelőtt folyamán az *Ilica* felső részén *Markovic* kereskedő kifosztott bolta előtt nagy tömeg gyűlt össze. A rendőrség szétoszlásra szólította fel a tömeget, amely azonban nem akart engedelmessé válni a parancsnak, mire az *Ilica* lovassággal elzárták. Erre azután a tömeg szétfűtött, mire a kondort ismét megszüntették. Délben 12 órakor a város legfontosabb pontjait katonaság szállta meg.

A katonaság még csak jelent valami féket, bár az is tartózkodik a végső eszközöktől,

— Te, egy nagy szívességre kérek. A feleségem tudniillik ágyban fekszik és mindennap várjuk az istenáldását. Győhet még ma, győhet az éjszaka. Tudod, hogy az ilyen gyerek sok pénzbe kerül. Hát voltam egy banknál és benyújtottam egy kérelmet.

Csutorás a fejét csóválta:

— Hagyjatok ki engem ezekből a dolgokból...
— Hadd mondok végig — szolt a másik és megfogta Csutorás kabátján a legelső gombot, talán rossz szokásból, talán, hogy el ne szaladjon. — Hadd mondok végig... Fölveszek, barátom, százötven forintot. Váltóra. A feltételek nagyon kedvezők. Nekem be kell lépni tagul abba a szövetségbe és kapok egy részvényt, ami még jövedelmez is. Minden héten fizetek egy koronát, aztán van kamat, jutalék, tudja Isten micsoda, pár krajcár az egész. A váltó kétszázhusz forintról szól, tudod, ebben már benne van a részvény is. Mit magyarázom, elég az hozzá, hogy nagyon előnyös dolog. Csak még a két zsró hiányzik. Hát én gondoltam már egyre, ez volna Szabó.

— És én a másik — vágott bele Csutorás szomorúan, és úgy nézett rá, mint valami áldozatra bárány.

A másik félénken hagyta helybe:

— Igen. Soha semmi gondod nem lesz velem, én pontosan fizetek, na hallod, egy koronát minden héten csak bírok fizetni!

Csutorásból megint kitért a düh:

— Hagyjatok engem békén! Mi vagyok én? Bank vagyok én? Pénzember vagyok én? Itt van a bankfő és a házbért se tudom fizetni. Mindenki tartozik nekem, senkise fizet, és az ilyen zsróval már éppen jóllaktam, mikor szegény *Pauler* meghalt és nekem kellett helyette kifizetni száznyolevánhárom forintot.

A másik méltatlankodva mondta:

— Csak nem akard azt mondani, hogy nálam ilyesmítől lehet félni? *Pauler* beteges ember volt, de én hála istennek...

— Nem azért mondom. Hagyjatok engem békén. Nincs pénzem, na, nincs pénzem, nem lehet.

A másik keserűen mondta:

— Én nem pénzre kérek, nem értem? Odaírod a nevedet és soha többé nem is gondolsz rá. Az egész csak formaszó, de muszáj. És nekem nagyon kell az a kis pénz.

Csutorás a fejét csóválta.

— Borzasztó! — mondta.

A másik kérőleg nézett rá:

— Na, ne légy olyan fősvény... igazán megteheted...

A fősvény már majdnem sirt a bosszúságtól. Érezte, hogy biztosan alá fogja írni a váltót, a lelkeben azonban még csapkodott, vergődött egy kis ellenállás.

— Hallatlan... nyögte és a homlokát törölgette. — Itt van az a váltó?

— Itt — felelt gyorsan a másik és kihuzta a zsebéből.

Csutorás megnézte. Nagyra meresztette a szemét:

— De hisz ez négyezszázegyen...:

— Korona, korona. És mondom, neked legyen mindegy, akármennyi. Helyettem sohse fogsz fizetni.

Leült a szolga asztalához és a fejét csóválgatta, apró, méltatlankodó hangocskákat hallalva, mint: hsz... hsz... és: cccc... ecc... mindezt keserű mosolygással kísérvé, szinte dühvel írta a váltóra: Csutorás Endre.

— Hátul keresztben — mondta a másik.

— Tudom, tudom. Azt hiszed, az első váltót zsróval? Az ördög vinne el benneteket, ahányan csak vagytok.

Leesapta a tollat. A másik leitatta az aláírást és elvette a váltót. Aztán egy nagy fehér papírosz huzott elő:

— Ezt is alá kell írni. Ez a belépési nyilatkozat.

— Ezt is? — ordította Csutorás — mindent én írjak alá?

Hangosan kezdett nevetni:

— Még ilyet nem láttam — mondta a düh-től reszkető nevetéssel — mindent én írok alá!

Megint bemártotta a tollat.

— Hogyne írnam alá, édes jó fiam — motyogta keserűen irás közben — hogy ne írnam alá, mikor aláírom! Nesze. Van még valami? Add ide hamar, azt is aláírom! Mindent aláírok! A kabátodat is aláírom. Akarod a párnámot? Azt is nekem adom. Hát mit akarsz még?

A másik borzasztón szegyelte magát. Csutorás bement az irodába és leült az asztalához. Sajnálta, hogy aláírta. Ki akart menni, hogy visszavonja az aláírását, de nem ment. Hanem az előtte álló sápadt ifjura a legnagyobb haraggal ordított rá:

— Hogy hívják? Hova való? Hol lakik?

Künn a másik összehajtogatta az írást és elégedetten távozott. A kapuban találkozott egy kollegával.

— Nini — mondta az — mit keresel te itt?

— Csutorásnál voltam. A váltómat zsrálta. Egy óráig könyörgtem neki, összeszedtem, mint egy kutyát, azt hittem, elsüllyedek a szeggyentől. En ennél utálatosabb írást nem ismerlek.

Izzott a szeme, oly haraggal gondolt rá.

A kollega intett a kezével:

— Nekem mondd? A legfősvényebb gazember Pesten. Hallgasd meg például az én esetemet. Én tartozom neki tizenyele forinttal...

amig csak lehet. A rendőrség azonban sehol sincs. Azt hirdetik, hogy a rendőrség három nap óta szakadatlanul talpon van, úgy, hogy a tegnapi mára virradó éjszakán még száznál több jeleneteket játszódtak le, mint eddig, bár a lovasrendőröket revolverrel fegyverezték föl. A fosztogatásokat és gyújtogatásokat alig lehetett megakadályozni. A kit tetten értek, rögtön letartóztatták, de újabb, meg újabb gyújtogatások akadtak. Ma délelőtt is nagy volt a nyugtalanság. Délután még egy zászlóalj katonaság érkezett a városba.

A zavarók rombolókedvét ez se csökkenti. Nem félnek. Hiszen már a vidékről is hasonló zavargások híre érkezik. Hadd álljon lángokban az egész ország. Semmivel se törődnek. Aki szerb, az pusztuljon. A vagyont felgyújtják, őt magát agyonütik, ha idejekorán nem menekül. E forradalmi hangulatra való tekintettel a tartományi kormány sürgős tanácskozáson elhatározta, hogy statárriumot hirdet.

A mai napon még a következő távirati értesítéseket kaptuk:

Zágráb, szeptember 3.

A déli órák óta a horvátok kezdik a várost fellobogtatni, azaz a jelszóval, aki nem tüzi ki a horvát zászlót, az nem horvát! Ott, ahol tehát esetre nem lesz horvát zászló, ott attól kell tartani, hogy újabb pusztításokat fog végezni a még mindig szervezett tüntető sereg.

Ma délelőtt a horvát kormány a polgármester bevonásával konferenciát tartott, melyben elhatározták, hogy amennyiben ma nem áll helyre a rend, kihirdetik az ostromállapotot. A polgármester lemondásának a híre erősen tartja magát; valószínűleg lemond *Katlics* rendőr-főnök és *Gyurics* államügyész is. Ma délelőtt 11 órakor megújultak a tüntetések, az Illicán tökéletesen kifosztották *Markovics* kereskedő üzletét. Az izgatottság óriási; az Illicát erre katonai kordonnal elzárták, dacára ennek sikerült a tömegnek Jovitsits üzletét kirabolni. A Péter utcában tönkretették *Vukovics* házát. A tuskáncsi parkban szédszedték *Petrovics* telekkönyvvezető és *Cekics* kereskedő házát. Salatóban tönkretették *Lonsár* hivatalnok szőlőkertjét. Számos szerb revolverrel jár, eddig azonban csak két kisasszony: *Omesikus* úgnők leányai vették azoknak hasznát, amikor a Prilázon a tömeg inzultálta őket. Ma számos szerb háztulajdonos jenyegét levelet kapott, amelyben közlik velük, hogy az éjtel meg fogják házaikat rohanni. Az izgatottság egyre nő, a hatóságok mintha fejüket vesztették volna, úgy látszik, hogy már csak az ostromállapot kihirdetése állíthatja némileg helyre a rendet.

Zágráb, szeptember 3.

Az elmúlt éjszaka az utcákon való tartózkodás valóságos életveszélyes volt. Minthogy a rendőrség kijelentette, hogy az igazolványokkal ellátott háziapirók biztonságért nem vállalhat felelősséget, az idegen lapok tudósítói éjjelután fél 2-kor közösen elhatározták, hogy egyelőre megszüntetik a tudósításokat.

Számos szerb polgár falragaszokon *boesánatot* tért a horvát népen elkövetett bűnéért. Ennek folytán mintegy győzelmi mámorban *fellobogtaták a várost*.

— Este 8 órakor.

A lázongó tömeg szenvedélye még most sem csendesült le és a békés polgárság retteg a mai éjszaktól és félelmében még aludni sem mer. Félni lehet, hogy a horvát csőcselék, miután a szerb lakossággal végzett, most már a kormány és a magyarok ellen fordul. Az ellenzéki lapok lázító cikkei igazolják ezt a félelmet.

A kormány a következő jelentést tette közzé:

Tekintettel arra, hogy Zágrábban a zavargás nagyobb mérvet ölt, illetékes helyen elhatározták, hogy a helyőrséget megerősítik és Károlyvárosból még három zászlóalj katonaságot rendeltek Zágrábra.

Zágráb, szeptember 3.

Kulics rendőr-főnök, *Mosinsky* polgármester és *Jurics* államügyész beadták lemondásukat. Az államügyész lemondásának az az oka, hogy nem kobozta el a *Szobran*-t, amelynek cikke a zavargások közvetlen előidézője volt.

Zágráb, szeptember 3.

A tüntetések a vidékre is kiterjednek. Egyes városokban pusztítják és rombolják a szerbek vagyonát, de az erre vonatkozó táviratok csak erős cenzúrát át kerülhetnek a fővárosba.

Krabcsében, Zágráb mellett, tegnap megtámadták *Milovanics* Ilia szerb kereskedő üzletét. A csendőrség felszólította a tüntetőket, hogy oszoljanak szét, mire a tüntetők *középporral és revolver-lövésekkel feleltek*. A csendőrök sortűzet adtak és

az egyik tüntetőt megölték, a többi pedig szétfutott, magával vivén a sebesülteket.

Zágráb, szeptember 3.

Egy báni rendelet mai keletlet *kihirdeti a statárriumot* a lázadás, gyilkosság, rablás, gyújtogatás és idegen vagyon szándékos megrongálásával elkövetett nyilvános erőszak bűntetteire nézve.

A statárrium Zágráb városára és a zágrábi körülethez tartozó *Spenyevac* községre szól. Délután 4 óra tájban falragaszokon kihirdették a bán rendeletét, mely a statárriumot elrendeli. A hirdetmények előtt nagy csoportok verődnek össze, amelyeknek legnagyobb része megalégedését fejezi ki azon, hogy a hatóság erőlyesen hozzájárul a zavargások elnyomásához.

Az éjszaka eseményeit illetőleg még azt jelentik, hogy két óra tájban a Száva-utcán a rendőrség és katonaság közrefogott egy nagy csoport tüntetőt és szétkergette őket. A rendőrség ez alkalommal letartóztatott 18 embert, akiknél a feldúlt üzletekből lopott tárgyakat találtak.

Ma délfelé az Illica felső részén *horvát zászlókat tüntet ki a horvátok, hogy házaikat megkülönböztessék a szerbek házaival*. A rendőrség délután elrendelte a zászlók levételét. A katonaságot a délután folyamán megerősítették. A fontosabb közlekedési vonalakat katonaság tartja megszállva, ugyisint a leginkább veszélyeztetett épületeket. Ma délután Károlyvárosból ideérkezett a 16. gyalogezrednek három zászlóalja. A csapatok *zeneszóval* vonultak be a kaszárnnyába. Az összes horvát ellenzéki lapokat ma a hétfő éjjeli események elferdített leírásért és a rendőrség ellen intézett támadásokért elkobozták. A *Szobran* egyelőre beszüntette megjelenését.

A diákkongresszus elmarad.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, szeptember 3.

Tudvalevő dolog, hogy a nemzetközi diákkongresszus ez idén Budapesten kellett volna megtartani. A kongresszus rendezőbizottsága ma az alább közölt körlevélben arról értesíti az érdeklődőket, hogy a kongresszus elmarad. A nemzetközi agitátorok a nemzetközi diákkongresszust akarták fölhasználni arra, hogy vélt sérelmeiket a békeséges kulturmunkára való kongresszuson kitalálják. A rendezőbizottság tehát első sorban nagyon okosan cselekedett, hogy a nemzetközi kongresszust nem engedte kibérlni politikai agitátorok neveléses fészkelődéséi számára. Okosan cselekedett, hogy megfosztotta őket attól az alkalomtól is, hogy a nyugodt és komoly tanácskozásokat esetleg megzavarthassák. De méltóságosan is cselekedett a rendezőbizottság, amikor önértéses s az ügyhöz méltó komoly hangon, a béke ünnepe érdekében utasította vissza azokat a törekvéseket, melyeknek a békeség megzavarásánál egyéb céljuk nincsen.

A rendezőbizottság körlevele így szól:

A Corda Fratres nemzetközi diákszövetség elnöksége és a III. nemzetközi diákkongresszus rendezőbizottsága kollektív tisztelettel értesíti a kongresszus iránt érdeklődő és az arra jelentkezett kártársakat a következőkről:

Az elnökségnek és a rendezőbizottságnak, a mely a rendezés fáradaimait az együtt töltendő kedves napok reményében a legnagyobb örömmel viselte, az utóbbi időkben sajnálatlalt kellett újból és újból tapasztalnia azt, hogy a kongresszusra jelentkezettek egy bizonyos töredékének a kongresszust a magyar államnak éppen úgy, mint egyes szomszéd államoknak befűvetit érinő politikai és nemzeti viták és demonstrációk színhelyévé tenni elköltött szándéka. Ily szándék megvalósítása csak a szövetséget diszkreditálni és bomlását előidézni alkalmas, a kongresszust magát pedig eredeti és kizárólagos céljától, főiskolai ifjúsági kérdések megbeszélésétől nemcsak elteritene, hanem ezt az összejövetelt, amely a művelt világ ifjúságának szolidaritását feltüntetni lett volna hivatva, a béke nagyszerű ünnepe helyett a rut békétlenség és egyenetlenkedés színhelyévé tenné.

A magyar államban mindenkinek biztosított és szent szószabadság, amelyért annyit küzdött a nemzet, lehetővé teszi, hogy az illető urakat ismétlenül nyilvánított szándékuk megvalósítását itt a helyszínén visszatartsuk. Tartozunk azonban úgy hazánknak, mint — éppen egy nemzetközi kongresszus alkalmából — más államoknak is azgal, hogy alkalmat ne nyújtsunk ily, az egyetemes diákegyesületek természetes céljával egyenes ellentétben álló vállalkozásoknak kivételére.

Ily körülmények közt, érett megfontolás után, kénytelen volt magát az alulírott elnökség és bizottság arra elhatározni, hogy az összes érdeklődőket és különösen a jelentkezetteket értesíti:

hogy a Budapestre ez évi szeptember hó végére összehívott III. nemzetközi diákkongresszus nem fog megtartani.

Megragadjuk egyuttal az alkalmat, hogy a rokonszennnek azon sok megnyilatkozásáért, amelylyel a rendezés folyamán a magyar diákság találkozott, baráti köszönetet mondjunk s a vendéglátás szerencsésjét magunknak egy másik alkalomra tartjuk fenn, amidőn a humanizmus nagy eszményébe összeolvadó egyetemes haladás szent érdekei szolgálataiban osztatlan egyetértéssel dolgozhatunk. Nem zárkóztatunk el azon határozott és mély meggyőződésünk kifejezése elől, hogy a nemzetközi diákszövetségnek csak úgy van lényes jövője, ha a nemzeteket közösen érdeklő eszményi harmóniában találja meg létjogosultságának biztosítékait.

Sok mindenféle aggasztó tünet már eleve észrevette a kongresszus vezetőségével, hogy a különféle nemzetek ifjúságának egy része a kongresszust politikai izgatások céljaira akarja felhasználni. Többek között egy keleti hatalmasság belső állapotát akarták szó tárgyává tenni és az illető fejedelem ellen éles támadásokat intézni, ami által nemcsak a monarchia külügyi politikája jutott volna veszedelembé, hanem sérelmet szenvedett volna a magyar nemzet hagyományos érzése is. A második veszedelemről már volt szó a sajtóban. Oláh ifjaink tudniillik azt tervezték, hogy a román küldöttekhez csatlakozván, velük együttesen képviselik a román nemzetet. Nem szorul bővebb fejtegetésre, hogy ez az oktanal tüntetés nemcsak belső érdekeinket, de közjogi integritásunk méltóságát is sértette volna. És egy szláv szövetség is készülődött, hogy a harmonikus hangulatot megrontsa: felvidéki tótjaink a cseh diáksághoz akartak csatlakozni, hogy társaságában mint valami szláv nemzeti egység lépjenek föl. Az orosz diákság pedig maga a cár ellen készült tüntetésre, ami föltöbbszűreszélyezett helyzetbe jutná monarchiánkat Oroszországgal szemben. Szóval, bármily távol is áll az ilyen természetű tüntetésektől az ifjúság zöme, bizonyos, hogy a gyülekezet hangulata a politikai szenvedélyek következtében elfajult volna és nehéz politikai kérdések nem mindig tapintatos kezelése disharmoniait okozott volna. És minthogy ennek a kongresszusnak nem lehet célja a politikai bajok számának gyarapítása, hanem egyesyedül az ifjúság szellemi javakban való szolidaritásának ápolása, ennél fogva a vezetőkörök, miután hiába fáradoztak a veszedelmes szándékok leszerelésére körül, inkább lemondtak a kongresszus megtartásáról, semhogy az ifjúság találkozását ilyen zavaros incidensnek prédájává tegyék.

KÜLFÖLD

Császárok Olaszországban. A *Giornale d'Italia* értesülése szerint *Vilmos* a tavasszal viszonzni fogja Viktor Emánuel látogatását s elmegy Rómába. Ugyanekas látogatást fog tenni az olasz fővárosban *Miklós* cár is, ki állítólag már be is jelentette látogatását május havára.

Vilmos császár Posenben. A császári pár Posenbe érkezének ünnepes külségei minden zavar nélkül, programszerűen folytak le s nincs hír arról, hogy a lengyelek valami különösen megbotránkoztak volna a poseni polgármesternek azon a kijelentésén, hogy Posen csak porosz uralom alatt virágozhatik és fog is virágozni. Mondják egyébiránt, hogy a polgármesternek már jó eleve be kellett küldenie beszédét Berlinbe, ahonnan is a beszéd szövegét úgy küldték neki vissza, hogy kitöröltek belőle minden politikai vonatkozást. Nem utolsó tünet különben, hogy a *Praca* című poseni lengyel lapot a kormány ellen írt cikkei miatt az utóbbi napokban háromszor kobozták el; a főszerkesztőt pedig folszégértés miatt lecsukták. A császár most kizárólag a hadgyakorlatokkal akar foglalkozni és semmi politikát nem tűr meg. Kiséretéhez tegnap 32 orosz tiszt csatlakozott, akik a cár rendeletére érkeztek Posenbe s a hadgyakorlatok végeit ott maradtak. Odaérkezett továbbá a császár meghívására *Cserkov* varsói főkörmányzó, továbbá a III. Frigyes Vilmos nevű viselő pétervári testőrgyalogvezred parancsnoka, egy ezredese és tizenhat tisztje.

Posen, szeptember 3.

A császári pár ma reggel kiment a laticai diszszemlére. A császár az új zászlókkal a csapatok arcára elé lovagolt és a zászlókat beszéd kíséretében átadta az ezredparancsnokoknak. Azután a császár, a császárné és a hercegek ellovagoltak a csapatok arcára.

éle előtt, majd a csapatok vonultak el kétszer a császári pár előtt.

Fosen, szeptember 3.

Délután a császárnénál nagy vendéglátás volt, azután a császár fogadta a tábornoiki kart, mely alkalommal az orosz tisztiek is megjelentek. A főparancsnokság előtt óriási néptömeg gyűlt egybe. Este 7 órakor a tartományi múzeum termeiben díszedeb volt. Az ebédnél *Vilmos császár felkötésétől mondott az orosz cárra*, mire a zenekar az orosz himnusz játszott. Egy másik felkötésnél a császár megdicsőítette a hadtestnek a mai személni tanúsított magatartását és meleg elismerő szavakkal nyilatkozott a szemle színvonalát felállított veteránegyesületek tartásáról.

Macedón vezetők zár a'alt. A bolgár kormány, mint Szófiából jelentik, Radomirban letartóztatta Conosev tábornokot az ugynevezett Conosev-bizottság tagjaival együtt, akik a most lezajlott macedón-kongresszust inszenálták. A macedón-bizottság helyiségeit pedig hatóságilag lepecsételték. A bizottsági macedónok letartóztatására, mint egy szófiai táviratunk jelenti, a legutóbb el fogott banda alakításán kívül, úgy látszik, az is adott okot, hogy rájöttek, hogy a macedón-bizottság a *sipka-szorosai ünnep* idején tüntetésre készül. Conosev tábornokot Brenovóba vitték és ott internálták. A bolgár távirati ügynökség jelentése szerint *Nikolov* nyugalmazott alezredest, a macedón-bizottság ügyvivőjét szintén letartóztatták a határon. Az alezredest katonai fedezet a'alt Szófiába vitték és Dobrichban internálták.

Roosevelt a trösztökről. Az Egyesült-Államok elnöke az újszerűtűtű Monroe-elv hirdetése után Massachusetts állam Worcester városában is mondott beszédet, még pedig a trösztökről, azt hangoztatván különösen, hogy balgaság lenne a trösztök megsemmisítését követelni, a nékiük — ugymond — hogy fogalmunk volna arról, hogy mit akarunk tenni. Ő szívesen dolgoznék azzal az emberrel, aki a trösztökben rejlő bajok megszüntetését követelné, de nem támogatná ezt az embert, ha e trösztöket olyan módon akarná megszüntetni, amely az ország jólétét megsemmisítené. Az olyan ember, aki a trösztök megsemmisítését olyan intézkedésekkel ajánlaná, amelyek az ország iparát megbénítanák, legjobb esetben széllámas, legrosszabb esetben a köztársaság ellensége volna. Beszéde végén az elnök annak a reményének adott kifejezést, hogy a nemzeti törvényhozás tehet valamit a trösztök dolgában.

HIREK

Budapest, szeptember 3.

BUDAPESTI NAPLO. Augusztus 31-én új előfizetést nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

A tengeri hadgyakorlatok. *Pólaból* táviratozzák: *Lussinban* lelkes örömmel fogadta a lakosság a királyt. A város és a kikötőben lévő hajók fel voltak lobogóvva. Mihelyt a hajóraj és a csapatszállító-gőzösök horgonyt vetettek, ő felsége körutat tett a kikötőben és megnézte a *Bukovina* csapatszállító-gőzös berendezését és a hajóparancsnok zászlóhajóját. Reggel 4 óra tájban a hajóraj az Isria déli partján kiszemelt kikötőhelyek közelébe ért és rögtön partraszállította a hajók különítményeit. Időközben a Lloyd-gőzösök elfoglalták a számokra kijelölt helyeket és a kellő előkészületek után rögtön megkezdtek a gyalogsági csapatok partraszállítását. Csakhamar élénk csatározás fejlődött ki a partraszállított csapatok és a védőfel csapatok között. A támadó csapatok egyre több megerősítést kapván, a védőcsapatok visszavonultak a lissznanói magaslatra, ahol azonban csak rövid ideig tudtak ellentállást kifejteni, mert a megkerülőkre kiküldött oszlopok mind a két szárnyról fenyegették. Időközben aránylag rövid idő alatt sikerült a támadó felnek az összes gyalogsági csapatait partraszállítani és megkezdenni a túzérsg és lovasság partraszállítását is, amivel 1/2 óra felé elkészültek. Azalatt a haditengerészet patraszálló különítményeivel megerősített gyalogsági zászlóaljak támadásra csoportosultak az ellenség újra elfoglalt állása ellen. Mikor a támadást végrehajtották, ő felsége elrendelte a gyakorlat befejezését. A hadgyakorlatok befejezése után éles felszerelésű torpedók lötek ki, mire a Miramare és Polikan yachtok ő felségével és Rajner főheroggel, valamint az egész hajóraj délután 2 órakor a hadikikötőbe hajóztak be. Az összes hajók zászlódszt öltöttek. A délután folyamán ő felsége meg-

szemlélte az arzenált, *Rajner* főherceg a landwehr-kaszárnyát és a tengerész-kaszárnyát.

A cárné lebetegedése. Trónörököszt várták a cári családban s a remény, melyet ehhez a nagyjelentőségű eseményhez fűztek, füstbe ment. Szeptemberre várták *Feodorovna Alexandra* cárné lebetegedését, de a mai orosz hivatalos lap jelentése szerint a cárné *koraszülöttet* hozott a világra. Komplikáció azonban nem volt s valószínű, hogy a cárné hamarosan fel fog gyógyulni. Erverése és hőmérésüklete rendes; de ő és férje egy reménynyel szegényebbek s velök népek is.

A király a sasvári hadgyakorlatokon. Sasvárról írják: E hó 9-ikén Nyitra-vármegye főispánja és alispánja Sasvárra érkeznek, hogy ő felsége fogadására a szükséges előkészületeket megtegyék. Ő felsége csütörtökön, e hó 11-ikén délután 4 órakor érkezik udvari vonaton Sasvárra, ahol a főispán, alispán és a helyi hatóságok fejei az uralkodót hódolatteljesen üdvözlök. Ugyanaz nap délutánján ötödél órakor Sasvárra érkezik az a különvonat is, amely az Oderberg feljövő német trónörököszt hozza, akit a pályaudvaron szintén a megye vezetősége és a kastélyba szállása előtt a helyi hatóságok fejei üdvözölnek. Egyéb fogadtatások nincsenek terve véve.

Roosevelt elnök balesete. Az Egyesült-Államok elnökét mostani körútjában, mint táviratilag jelentik, komoly baleset érte. Vadász-kocsija, amelyben kíséretével együtt ült, *Pittsfield* és *Leas* között összekötött a villamosvasutal. Roosevelt elnök csak néhány zúzódást és horzsolást szenvedett arcan. *Cortelyou* titkár könnyen megsérült és egy tükös vendör életét vesztette, a lovak pedig teljesen összezúzódtak. A villamosvonat vezetőjét és kalauzát letartóztatták.

Kossuth Lajos emlékezete. Az Országos Ipargyűlés végrehajtott bizottsága tegnap délelőtti *Matlekovits* Sándor elnöklete alatt tartott ülésén foglalkozott a Kossuth-ünnepen való részvétel kérdésével. A bizottság kimondta, hogy a szeptember 19-én tartandó országos ünnepen az egyesület tagjai testületileg jelennek meg; ezenkívül tekintettel arra, hogy *Kossuth* Lajos az Ipargyűlésnek a apítója és első aligazgatója volt, az egyesület külön is áldoz emlékének és pedig oly módon, hogy 18-án délelőtti 10 órakor rendkívüli igazgatósági ülést tart, melyen gróf *Zichy* Jenő elnök megnyitja után *Thék* Endre alelnök jog megemlékezi *Kossuth* Lajosról, különösen méltatva az Ipargyűléshez való viszonyát és az ipar körül szerzett érdemeit.

Bíró Lajos Debreczenben. Bíró Lajos az idő szerint még teljesen elfoglalja gyűjteményének rendezése a Nemzeti Múzeumban. Ez a munka nem igen szakítható felbe s ilyenformán nem valószínű az, hogy egyhamar többet is lásson Magyarországból, mint Budapestet. Pedig ha valahol szörnyű messzeségben meglepte a honvágy, nem ez a tömeg ház volt az, ami vonzotta, hanem a hamisítatlan magyar világ, az Alföld, a kútgem, ami utánaingett a magyar embernek a világ másik oldalára is. Ha szabadul a munkájától, bizonyára odemegy majd pihenni. A régi tanítványai közé, akik szintén férfiak már, s a kiket kecskeméti segédtanár korában avval büntetett meg a legszigorubbán a diákcsínyekért, hogy nem vitte el őket magával a bogarász-kirándulásaira. Erdekes, kedves visszaemlékezések lesznek azok, ha egyszer leül majd poharzni velük s meghányják-vezik az élet sorát az Uj-Guinea előtti időkrol. — Just formál azonban Bíró Lajosra Debreczen is, mert kült, hogy az 1875–77-iki éveken az ottani teológián tanult. Eleintén minden tárgyból kitünően vizsgázott, később azonban már csak a természetudományokból. Az igaz, hogy nem is lett pap belőle. — A Csokonai-Kör ezen az alapon meghívott küldött neki, hogy látogassa meg a várost és tartson felolvasást a körben.

Az új műgyetem. A Lágymányoson, már legközelebb hozzáognak az új műgyetem építéséhez. A munkálatokat a vegytani és technológiai pavillon építésével kezdik meg, amelyre a magánépítési-bizottság tegnap megadta az engedelmet.

A költözködő parlament. Az új parlament képviselőházi helyiségei teljesen elkészültek és kellőképpen jól vannak szerelve. A költözködést eleinte szeptember 8-ára tűzték ki, de miután sem *Apponyi* Albert, sem pedig *Csóvossy* Béla háznyag akkor nem lehet Budapestben, a költözködést szeptember 15-ére halasztották. A költözködés nyolc-tíz napig tart. Ugyancsak szeptember 15-én folytatja *Csóvossy* Béla képviselőházi háznyag *Vassányi* János székelyvárosi gazdasági tanácsossal a régi képviselőház átadása dolgában megindított tárgya'ást.

Steyn betegsége. *Hágából* táviratozzák: *Erb* heidelbergi és *Winkler* utrechti tanárok itt konziliumot tartottak *Steyn* volt elnök állapotáról, melyet kielégítőnek találtak. *Erb* tanárnak az a nézete, hogy *Steyn*, bár lassan, de fel fog gyógyulni.

A Cleo-legenda. II. Lipót a belgák királya nemcsak galans kalandjairól híres, hanem arról is, hogy a szociális kérdésekben sohasem tud olyan okos diplomaciával eljárni, mint szerelmi ügyeinek intézésében. Most ugylátszik az az ambíciója, hogy a Cleo de Merode legendát, melynek tudvalevőleg ő az egyik hőse, lefújja. Annyi szeretetreméltósággal, finomsággal nyilatkozott erről a legendáról a király, hogy nyilván széles körökben meg fogja ingatni azt a hitet, hogy Cleo valamikor szerelmével boldogította őt.

Lipót király megerősítette első sorban Cleo de Merode kijelentését, mely szerint egy szó sem igaz abból, amit róla és Lipót királyról irnak és beszélnek.

— Az egész nem egyéb legendánál — mondta a király. Mindössze egyszer láttam a szép táncosnőt a párisi nagy opera táncteremben. Akkor beszéltem is vele s igaz — mondtam néhány elismerő szót szépségéről. Ez volt minden. Rám nézve nagyon hízelgők ezek a legendás történetek, mert Cleo nagyobb birodalom királynoje, mint az enyém. Olyan korban vagyok én, amelyben semmi sem hizeleg jobban, mintha galans kalandokba kever a — mende-monda.

Az egyetem új rektora. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter ma megerősítette dr. *Kéty* Károlyt rektori méltóságában. Az új rektor holnap, csütörtökön veszi át a tudományegyetem hivatalait, alapítványait és rekvizitumait dr. *Vécsey* Tamás udvari tanácsostól, a lelelő rektortól. Az új rektor naponta déli 12–1 óra közt fogad a központi egyetem rektori helyiségében.

A katolikus naggyűlés. A katolikus egyesületek szövetsége által rendezendő harmadik katolikus naggyűlésre eddig hetvenkétmezer kerület jelentete be küldöttjét. Az idén is — az elmúlt évek szokásához hasonlólag — nagy körmenet tartanak. A gyűlés október 15-ikén kezdődik és 18-ikáig tart. A gyűlés részletes programját most állítja össze az előkészítő-bizottság. A naggyűlés foglalkozni fog a hazai katolikus közélet minden fontosabb mozzanatával.

A német trónörökös regénye. Az amerikai lapok még mindig sokat foglalkoznak a német trónörökösnek miss Deaconnel való szerelmi regényével. Sok minden élét irnak, s többek között elmondják, hogy *Mariborough* herceg befojására *Viktória* királynő gyűrűjét a miss visszaadta, mire a német császár pompás karpereccel kárpótolta. A német császár egyébként ismételtelen kijelentette, hogy a trónörökösöt harminceves kora előtt nem házassítja meg, mert nézete szerint ebben a korban kell házasodni a férfinak.

Az ostendei játékbank vége. *Messieurs, faites vos jeux — rien ne va plus!* Megkondult a lélekharang az ostendei játékbank fölött. A croupier kampós lapátja nem fogja többé besöpörni az aranyakat s nem lesz, hogy kit nógasson újabb meg újabb tételre. A hazarjátékok betiltásáról szóló törvény immár életbelépett Belgiumban, minek következtében a játékbank felszlik s a fényes termek, amelyekben annyi egzisztencia ment tönkre, amelyekből annyi remény vánszorgott kifelé törött szárnnyakkal, az európai Jockey-Klub veszi bérbé évi félmillió frankert. A játékbank vége. *Les jeux sont faits — rien ne va plus!*

Kardpárba. Az Alkotmányának a Gyórfy-ügyre vonatkozó tudósításának fejleményeképpen ma *Beniczky* Odön, az Alkotmány munkatársa, és *Asbóth* Jenő kardpárba'it vívtak a M. A. C. vívőhelyiségében. Segédük *Beniczky* Odön részéről dr. *Andreánszky* Jenő és *Zboray* Miklós országgyűlési képviselő, *Asbóth* Jenő részéről *Lovassy* Márton országgyűlési képviselő és *Zlinszky* István voltak. Már az első összecsapásnál *Asbóth* fején és háta'ntékán súlyosan megsérült, a párba'it erre beszüntették. *Beniczky* a fejére lapos vágást kapott. A felek a párba'it után kibékültek.

Gyászistentisztelet Steindl Imreért. *Steindl* Imrenek, az új országház elhunyt megalakítójának leikiüdvért ma délelőtti 10 órakor tartották meg az engedelt gyászistentisztelet a belvárosi plébániateremben. Az istentiszteleten jelen voltak: *Steindl* özevgye, gyermekei és a rokonság továbbá: *Ilosvay* Lajos műgyetemi rektor, *Rados* Gusztáv és *Rejtő* Sándor szakosztályi dékánok. *Czeglér* Győző műgyetemi tanár, a Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület elnöke és még több műgyetemi tanár, mérnök és építész, akik a templom hajójának teke lepelei bevonat padsoarában foglaltak helyet. A gyászmiszt *Kirner* Károly plébános tartotta nagy segédlettel és mise után a hajó közepén fölláított ravatalt beszentelte. A gyászszertartás alatt a kóruson az *Operaház* énekesei, *Szautner* Zsigmond karnagy vezetése alatt *Engeser* Requiemiért adták elő. Ujabbban *Láng* Lajos koresekdelmi miniszter intézett meleghangu levelet az özevgyehez.

Merénylet egy állatorvos ellen. *Lugosról* jelentik: *Krassó-Szörénymegye* területén egy állami állatorvos ellen újabb merénylet történt. *Dénes* Samu részeczi járási állatorvos ellen, midőn *Tirnóváról* kocsin *Rosicza* felé ment, merényletet követek el, de az állatorvos sértetlen maradt. Az alispán a legszigorubb vizsgálatot rendelte el.

— **Az Amerikába küldött trikolor ünnepe.** New-Yorkból jelteli egy telegram, hogy az Amerikában élő magyarságnak ajándékozott nemzeti zászlót és a zászlót hozó küldöttséget páratlan lelkesedéssel fogadta az amerikai magyarság. Az Egyesült-Államok minden részéből, ezer és ezer mérföldnyi távolságról összesereglettek honfitársaink, hogy résztvegyenek az ünnepélyen.

A küldöttség *Hobokenben*, New-York kikötővárosában szállt partra, ahol elsőnek a hobokeni polgármester üdvözölte, ami a magyarok körében nagy lelkesedést keltett. Ezután dr. *Gerster Árpád* a fogadó-bizottság elnöke mondott lelkes üdvözlő beszédet, amelyre *Zseni József*, kezében a kibontott zászlóval, meghatottan választott és tolmácsolta az anyországi üdvözlését.

Ezután megindult az imponáns menet New-York fő utcáin át a *Grand Central Palaceba*, ahol a zászlóátadás ünnepélye folyt le. A menet élén lovasbandárium haladt, utána katonazene; a menetben az összes amerikai magyar egyletek zászlókkal vettek részt, úgy hogy legalább is tízezer magyar volt a menetben. A bevonulási utvonalon a lakosság állt süri soriat és szimpatikusan üdvözölte a magyar zászlót.

A *Grand Central Palace* termében 12,000 ember számára van hely, de az óriási terem szűkné bizonyult az ünnepély közönség befogadására. Az ünnepély lezajlása a következő volt:

1. Magyar Hymnusz cigányzenekészítéssel.
2. Amerikai Hymnusz katonazenekészítéssel.
3. Dr. *Gerster Árpád* elnök beszéde.
4. A zászlót *Kunts* Tivadarné megkoszoruzta, miközben a közönség a *Szózatot* énekelte.
5. A new yorki magyar dalárda éneke.
6. *Welter* Ignác magyar szónoklata.
7. Az amerikai zászló fölvetése, miközben a katonazene az amerikai Hymnuszot játszotta.
8. *Semsey* Károly órnagy angol szónoklata.
9. A zászló megáldása a különböző felekezetek lelkészei által.
10. Az amerikai magyar nemzeti szövetség díszgyűlése és a zászló átadása.

Este díszelőadás volt, amelyen a *Falu rossza* került színpadra, másnap este pedig bankett fejezte be a lélekemelő ünnepélyt.

— **A Pelée-hegy pusztítása.** *St. Thomas*-ból táviratozzák, hogy *Martinique*-ből odaérkezett hajók közlése szerint *Morne Rougeban* egyetlen élőlény sem menekült a haláltól. *Ajoupa-Bouillon* szentromokban hever. Mindamellett ott nem pusztult el annyi ember, mint *Morne Rougeban*, összesen vagy 200. A sebesültek száma *Ajoupa-Bouillonban* négyszáz. Azt hiszik azonban, hogy ezek közül sok behalhat sebébe. Egy párisi távirat szerint, a gyarmatügyi miniszterhez *Fort de France*-ből érkezett kábelátvitel megerősíti, hogy *Morne Rouge*, *Ajoupa-Bouillon* és *Morne-Bondon* az augusztus 31-ére virradó éjjel elpusztult. Az áldozatok száma ezer, akik közül nyolcszáz meghalt. Az elpusztult vidékekről az összes életben maradtakat *Fort de France*-ba és környékére hozták. *Fort de France* maga nem szenvedett.

— **Keleti Gusztáv — öngyilkos.** A lapok elparentálják a tegnap elhunyt *Keleti Gusztávot*, a magyar képzőművészet utörőjét s ma egyik-másik esti újság azt írja a 65 éves létfüről, hogy maga oltotta ki gyögyíthatatlan betegségtől gyötört életét. Augusztus 31-ikén tért vissza *Abbáziából*, ahol orvosi tanácsra a nyarat töltötte, teljesen kimerülten, még betegben. Több óra hosszat volt már otthon, amikor bement dolgozószobájába és félóra múlva becsengette a cselédjét s kérte az utazótáskáját, amelyben iratai voltak. Felesége vitte be neki a táskát s még szelidén intette, hogy ne dolgozzék, mert az utazás is kimeríthette.

— Ezeket az iratokat rendeznem kell — mondta a beteg ember — nagyon sürgős ügyek. De különben is jobban érzem magamat. Csak aztán senki se zavarjon a munkában.

Felesége gyantalanul ment ki s a cselédnek kiadta a rendeletet, hogy ne zavarják az urat, mert fontos dolga van. *Keleti Gusztáv* pedig ezalatt előkereste a kis táskájából a revolvert, amelyet utazás közben mindig magánál hordozott. Pár perccel később revolverlövés hallatszott a dolgozószobából. A lövés zaja felverte a ház esőndjét és *Keletin*, balsejtelmekről úgy, sietve be a léreje dolgozószobájába. Ott megdöbbentő látványt látott. Férje az íróasztal előtt ült egy karosszékben, felső teste a szék karjára hanyatolt s jobb halántékából folyt a vér. Mellette a padlón hevert egy revolver, amely megmagyarázta mindent. Az orvos, dr. *Flóris Áron*, hamar megjelent, *Keleti* még akkor is eszméletlenül feküdt, de aztán magához tért és ágyba fektették. Dr. *Flóris* megvizsgálta a sebesülést és konstátálta, hogy a golyó nem okozott veszedelmes sebet és felgyógyulással biztatta a családot. Másnap azonban *Keleti* állapota rosszabbra fordult, a beteg elvesztette eszméletét és hosszú halálusa után

tegnap délután meghalt. Az orvosoknak az volt a véleményük, hogy a halál közvetlen okozója nem a revolvergolyó volt, az csak siettetta az elkerülhetetlen katasztrófát. *Keleti* nem említette még neje előtt sem öngyilkos szándékának okát, de kétségtelen, hogy a szerencsétlen ember kínzó betegsége miatt óhajította a gyors halált. A család a megdöbbentő esetet bejelentette a rendőrségen, amely nem kívánta a börtönt felboncolását. A *Magyar Távirati Iroda* az estilapok e hírvél szemben, nyilván illetékes helyről, a következőket jelenti:

A mai esti lapok azt a hírt hozták, hogy *Keleti Gusztáv* öngyilkosság áldozata lett. Ez a hír ebben a formában nem felel meg teljesen a tényállásnak. *Keleti Gusztávot* *Abbáziából* haldoklóva hozták hazs s utközben már csak éter-injekciókkal lehetett életet tartani. Hazaérkezve, *Keleti* ugyan megpróbálta, hogy életének egy négy milliméteres revolverrel, mely alig több játékszernél, véget vessen, keze azonban úgy remegett, hogy a fegyver félrecsuszott és a golyó csak egy kis horzsolást ejtett. Halála nem a lövés következtében, de nagymérvű tüdőbaja és vesesevéreás következtében, a lövés utáni harmadik napon állt be.

Keleti Gusztáv temetése holnap, csütörtökön délután fél négykor lesz az *Andrássy-ut* 77. szám alatt lévő gyászházából. Az elhunyt özvegye az *Magyar országos képzőművészeti tanács* nevében *Zsintzky Mihály* államtitkár és dr. *K. Lippich Elek* miniszteri osztálytanácsos nagyon meleghangú részvételevel intézett.

— **A csergeryemek.** Hajdanában, a patriáklisabb, egyszerűbb időkben nem a német kisasszony és a mademoiselle kezébe tették le a gyermekeik nyelvtanulását a szülők, hanem összecserélelték a gyermekeiket. Az alföldi gyerekek elkerült Pozsonyba német szóra, a pozsonyi kis német pedig egy csomó magyar gyerek között hancurozva tanulta meg a magyar nyelvet. Játszva, csak úgy ráragadt mind a kettőre az idegen beszéd s amikor aztán visszacserelelték őket, gazdagabb lett mind a kettő egy-egy nyelvvél. Az is megesett a visszacserelelnél, hogy a gyerek annyira beleszokott a fogadott anyja-anya szeretetébe, hogy meg se akart tőlük válni az igazi szülői szeretetért. Es általános nagy ötlekezés, sirds között busztaok el egymástól a familiák, ami bizony jó volt arra való névzést is, hogy közvetlenebb, bensőségesebb lett az érintkezés olyan népek között, melyek a politikában farkascszemeket néztek egymással. A cserébe kapott gyerekek pedig nem volt mostohagyermek a családnak. Hiszen ott volt helyette a másik familiában, valehol messze a másik kis lány vagy fiú s a nyers vagy haragos pillantást vagy az útére emelt kezét megállította utjában az a tudat, hogy talán azalatt szépen szidják vagy verik a cserébe adott kicsikét azok a másik idegenek, akiknek a gyermeke itt szepog. Így született meg az az igazi gondviselés, amit a gyermeke számára senki se vásárolhat meg pénzért. Szóval: a gyermekekre okos, derék intézmény volt s voltaképpen nehéz lenne kitalálni az okát annak, hogy miért maradt abba. Mert ma már nem divatos. Arra, hogy a gyerek nyelveket tanuljon, vagy mondjuk legalább az egyetlen megtanulásra érdemes hazai nyelvet, a németet megtanulja, egyéb kevésbé célszerű módokat találtak ki. Oktatjuk levél szerint, eskizsa iskolába küldjük, Bécsből hozunk melléje kisasszonyt, a helyett, hogy követnék az öregek böles utmutatását. Egy szegedi lapban látunk nagybetűs hirdetést, hogy csergeryemek kerestetik s majdnem újságképpen hangzik az, hogy valaki nem bennet keres, hanem csergeryeket.

— **A prágai Otello.** *Prágából* jelentik lapunknak: Az ódon *Józsefváros* egy szűk utcájában hétfőn este egy családi dráma játszódott le, amelynek egyes részleteit sűrű homály fedi. *Drevicky Ferdinánd* nyelvenkies népszámos ezen a napon este haktor lelkerese feleségét, aki két hét óta *Pokorny József* palatető-legénynyel lakott együtt. *Drevicky* hatlővetű revolveréből kétszer lőtt rá vetélytársára, aki vérben ázva terült el a padlón. Az örvöngő lért aztán feleségére irányozta fegyverét, kétszer lőtt, a nélkül azonban, hogy talált volna. Ezalatt *Pokorny* nagynehezen fölvánszorgott a padlóról, majd veszedelmes ellenfeleire vetette magát, kétségbeesett tusában földre terpte és *Drevicky* Anna segédelmével ki akarta az örvöngő kezéből osavarni a fegyvert. Irtozólató küzdelem lejődött ki közöttük, mialatt a térj ismét rálőtt az asszonyra, a nélkül azonban, hogy talált volna. Időközben segítség érkezett és a szomszédok segédelmével ártalmatlanná tették a féltékeny férjet, akit rögtön a rendőrségre szállítottak.

— **A megozenurált pincézőnk.** Bécsi obskurus forrásból azt a hírt csempésztek be magyar lapokba is, hogy a magyar belügyminiszter a kavébázi pincézősnek és a szállodai szobaleányok korát meghatározó rendeletet bocsátott ki. Illetékes oldalról arról értesültünk, hogy ez a hírszélítés együgyű mese; ilyen vagy ehhez hasonló intézkedés egyáltalában nem történt.

— **Erzsébet Geddő.** Nem egyszer esik meg a külföldi folyóirat- és revue-erdőben sétáló magyar olvasóval, hogy ismerős, már hallott hangok ütik meg a fület. Erre a megismerésre azonban magától kell rájónnie, mivel az ilyen kalóz-lapok idegen származású közleményeinek nacionalája fest majdnem mindig hallgatnak. Ezt cselekszi legujabban a Berlinben megjelenő *Welhagen* és *Klasing-féle Monatshefte* 1902. szeptember 1. száma is. Ez a díszesen kiállított képes folyóirat közöl egy *Erzsébet Geddő* című elbeszélést költemény, melyet szerzője egy *Georg Busse-Palma* nevű német költő jegyez s amely *Kiss József* a legkiválóbb élő magyar költő *Gedővár asszonya* című balladájának szolgai, szóról-szóra való fordítása. Ez származást azonban megsejteni se lehet, sőt a költemény alcíme világosan mutatja a félrevezető, szerzői jogot bitorló szándékot: *ein Gedicht aus Ungarn*, ez tehát azt a hiedelmet igyekszik ébreszteni, hogy *Busse Palma* ur saját lélekűleg markolta ki a *Gedővár asszonyának* témáját a magyar történelmi vagy népeletről. Mert ha még így írná: *aus dem Ungarischen*, ez bár szintén bitorlás és plágium volna, ezeknek azonban már ismert formája s így olyan, melyből az értelmesebb olvasó kikoszolhatja, hogy egy immár irodalmilag feldolgozott műről van szó, ha tehát a valódi szerző neve nem is kerül elője, ennek létét még megsejti. „Egy költemény Magyarországból”, ez azonban azt jelenti, hogy kivéve a témaszínhelyét szalalakok nevét, minden mást, a kompozíciót, a nyelv művészetét, egyszerűval mindent, ami a versben művészet *Busse-Palma* ur egyénisége teremt. Különböleg valamilyen tényleg adott ez a német ur: az *Erzsébet* nevet, melyet így, *Tissot*-i helyesírással különösen magyarosnak gondol. A lap pedig csináltatott magyaros motívumú képeket a vershez s fejezetekre felosztva újra megszerkesztette *Kiss József* balladáját. Tehát így, megszüfítve, szellemi alkotója nevétől megfosztva, s idegen, fantasztikus névvel felruházva fog hódító utnak indulni *Gedő* várásszonya, „a meddig a német nyelv hangzik”. Mert a költemény még így is remek s valószínű, hogy az összes német lapok kézzől-kézre adják. Igazán nem lehet ennek a költeménynek a sorsát máshoz hasonlítani, mint a magyarságból származó fehér rabszolgához, a szerencsétlen bukkott leányhoz, akit szintén árukként ad kézzől-kézre a külföld, akinek apja-anyjára szintén senki se kíváncsi s csupán mint magyar leány kerül forgalomba, egyéniség nélkül, akár csak egy darab, a szerb dísznév alatt világgá induló szerbiai sertés-kivitelben, vagy egy zsák buza az orosz-buza évi külföldre önzölésében. Büszkék lehetünk tehát legujabb kiviteli oikkunkra, a magyar költeményre, amelyre ime, az egyik legelőkelőbb német irodalmi cég lopja oda vignetáját. Tudvalevőleg az értékes mű megteremtésének útjadata csak a félisteni természeteket elégti ki s épp ezért eme büszkeséggel a plágium fölötti felháborodás párosul. Mert mit ér az, ha egyes írónk tényleg Európa számára irnak, ha neveiket nem ismeri meg Európa. Legfeljebb mi látjuk be, hogy sokban nagyok is énekek köztünk. *Kiss József* gyönyörű balladája, mindenesetre ha nem is értékben, de a tömeg értékelésében eme eset folytán bizonyára nőni fog. A hatalmas, egész világnak énekelő német költészet íme az 6 esodás álom-világába jár titkos portyázásokra, nem-e nagy, jóleső, ha némileg keserű dicsőség ez az idegenből jövő akaratlan hódolat? Uo, a költő van elég platonikus és ironikus, hogy ezzel beérje s a német költőnek és újságnak megbocsásson. Nekünk, magyaroknak, akik nem lehetünk plátói és ironikus gondolkodásúak, mely lesújtó szomorúságot kell, hogy okozzon egy ilyen szellemi rablás, mely azt bizonyítja, hogy gazdasági gyarmat-voltunk mellett még szellemileg is kalózterület vagyunk.

— **Lőporrobbanás egy mulatságon.** *Stettin*-ből táviratozza tudósítónk, hogy *Jametzstadtnban*, *Bornholm* szigetén ma este nagy szerencsétlenség történt. Az ottani dalegyesület hangversenye után rendezett tűzijáték közben egy puskaporos hordó felrobbant és megölté azt a három embert, akik a hordót vitték. A mulatságban résztvevők közül tizenkilencen halálosan megsebesültek.

— **A beiratkozások.** A fővárosi középiskolákban ma belezöldtek a beiratkozások, a községi nép- és polgári iskolákban pedig a III. osztályba írták be a gyermekeket. Ma már 62 első osztályos gimnazistát jegyeztek elő. A második osztályra előjegyztek 29 tanuló. A harmadik, negyedik és ötödik osztály is csaknem mindenütt megtelt. A kimaradt és elhelyezendő tanulókat csak holnap írják össze. A reáliskolákban még mindig van hely. — A pesti izraelita hitközség ialmudtóra-intézetébe való beiratkozás folyó hó 7-étől 10-ikéig lesznek, 7-én délelőtt 10—12-ig, 8—10-iken pedig délután 4—5-ig.

— **Halálos áldás.** *Achtler* János nyugalmazott pénzügyőri őbízott, folyó hó 1-én 72 éves korában hosszas szenvedés után meghalt.

Ujhegyi Teréz, *Ujhegyi* Adolf fogvájógyáros nővere, a Bécs melletti *Badenben* 46 éves korában meghalt.

— **Kecskeméthy Amerikában.** *Kecskeméthy Győző*, a főváros félmillióstólja a legújabb hírek szerint Amerikába vitorlázott az ellopott pénzzel. Az újabb időkben egyre sürűbben érkeztek levelek Kecskeméthy ismerőséhez és rokonaihoz. Az egyik levél révén — amelyet egy fővárosi lap szerkesztőségének írt, a rendőrség is figyelni kezdte a dolgot és szummá tartotta az Amerikából, de különösen a Cincinnatii érkező leveleket. Több ilyen levél érkezett Kecskeméthy Győző írásához hasonló írással s ezeket a leveleket a rendőrség kérelmére visszatartotta a posta. A rendőrség e levelek alapján azt hiszi, hogy most már csakugyan nyomában van Kecskeméthynek. *Gratzl* vespriatkarékpénztári tisztviselő is kapott Kecskeméthy Győző aláírású levelet. Kecskeméthy ugyanis 320 koronájával tartozott *Gratzl*-nak. Ez a kölcsön már régebb kellett, de *Gratzl* nem forszirozta az adósság megfizetését. A *Gratzl*-nak írott levelében Kecskeméthy azt írja, hogy adósságát csak azért nem küldi el készpénzben, mivel a postán ugyanis elfoglalnák a tőle érkező pénzeket. Gondoskodni fog azonban valami módrról, hogy a pénzt mégis eljuttassa. Ezenkívül Kecskeméthy szüleinek a címére is érkezett levél Cincinnatiából. A postán felismerték Kecskeméthy írását s a levelet a *Gratzl*-féle levelel együtt *Karácson* vespriatkarékpénztári tisztviselőre és felküldte a fővárosi rendőrségnek. A főkapitányságon most lázasan folyik a vizsgálat a levelek ügyében. A rendőrség azt hiszi, hogy a levelek tényleg Kecskeméthytől származnak, aki Cincinnatiban adta ugyan fel azokat, de ő maga már nem volt ott a levelek kézbesítése idején. A rendőrség most reméli, hogy Kecskeméthy hamarosan sikerül kézrekeríteni s ebben az irányban a legügyesebb emberei foglalkoznak a dologgal. — Az ügyre vonatkozólag különben *Vespriatkarékpénztári* jelentik a Magyar Távirati Irodának: Kecskeméthy Győző New-Yorkból két levelet írt ide, és pedig az egyiket itt lakó szüleire, a másikat pedig *Gratzl* nevű barátjához. A szüleire írt levelet *Karácson* vizsgálóbíró lefoglalta. A *Gratzl*hoz intézett levelet a vizsgálóbíró szintén le akarta foglalni, de a lefoglalás ellen *Gratzl* nevében tiltakoztak és a levelet *Gratzl* után küldték Szombathelyre. A levelekben a szülei felismerék *fiuk* írást. A lefoglalt levelet *Karácson* vizsgálóbíró expresszlevelében megküldte a budapesti államrendőrségnek.

— **Mattachich Géza nyilatkozata.** A *Neues Wiener Tagblatt* jelentése nyomán mi is regisztráltuk azt a belgrádi katonai körökben elterjedt hírt, amely szerint *Mattachich Géza* volt úlnasóhadnagy, aki a király kegyelme folytán néhány nap előtt hagyta el a möllersdorfi börtönt, a szerb hadseregbe, mint tiszt akar belépni. Azt is beszélték, hogy *Mattachich* ebben az ügyben a szerb hadügyminiszterhez már folyamodványt is intézett, amelyben részletesen kifejtette, hogy ártatlanul szenvedett. — Ezzel szemben *Mattachich Géza* a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Nyilatkozat.

Az a hír, hogy én a szerb hadseregbe való felvételemet kérelmeztem és a szerb hadügyminiszterhez már folyamodást is intéztem, semmiféle részletben se felel meg a valóságnak.

Abban a reményben, hogy a tekintetes szerkesztőség erről a nyilatkozatomról tudomást vesz, fogadják már előre is köszönetemet.

Mattachich Géza.

Mattachich Géza ez idő szerint még *Bécsben* tartózkodik és ott is marad, hogy *Dassynski* képviselő megérkezését bevárja, akinek köszönetét akar mondani ügyében való sikeres írádozásáért.

— **Az erkölcsrendezés reformjai.** Az erkölcsrendezés tárgyalására összehívott II. nemzetközi konferencia hétfőn kezdte meg üléseit *Brüsszelben* a *Palais des Académies*-ben. A kongresszusra a világ minden részéből jöttek, államok és tudományos testületek orvos képviselői, számos szociológus és jogász. A magyar csoportot képezik: dr. *Raisa Gedeon* osztálytanácsos a kormány képviselőjében, dr. *Weyner Emil* az Országos Közegészségügyi Egyesület és dr. *Basch Imre* az Orvos-Egylet szakosztálya képviselőjében. A kongresszus ideig a profilaktikus orvosrendszabályok megállapítását tűzte ki feladatának s az általános és az egyes személyre vonatkozó óvszabályokat fogja tárgyalni. A határozatokkal közlik az egyes államokkal s a tudományos testületekkel.

— **Elfogott pénzhamisítók.** *Temesvárról* jelentik, hogy az odaváló pénzkereskedőgyárban nagy pénzhamisító bandát fedeztek föl, amelynek tagjai a gyár alkalmazottjai közül kerültek ki. A gyárból lopott anyagból tíz és húszféle és koromás pénzdarabokat csináltak. A leteremtőket pénzhamisítók beavallták, hogy már hónapok óta folytatják a pénzhamisítást és a csinált pénzt forgalomba is hozták. Műhelyük a gyár egyik elhagyott raktárhelyiségében volt berendezve.

— **Életunt magánzó.** Ma dében *Mauhart Mátyas* 63 éves magánzó Orozy-ut 47. számú lakásán lelakasztotta magát. Azonban még idejében észrevet-

ték és levágták. A mentők a Szent István-kórházba szállították. Az életunt leánya *Adél* apja öngyilkosságára annyira rosszul lett, hogy az ijedségtől szív-görösöt kapott. A mentők őt is kórházba szállították.

— **A szultán parádés kocsisai.** Egy *Felhősi János* nevezetű szép szál ember jelentkezett ma pár szóra a polgármesternél. Messziről jött, Konstantinápolyból, ahol ő nem kisebb ur, mint a szultán ő felségének parádés kocsisai. Huszonhárom év óta tölti be ezt a méltóságot a szultán kocsijának bakján, de dicsegetnie legyen mondva, ebben a magas sorban se felejtkezett el a haszjáról. Most azért jött haza, mert valami budapesti iskolába szeretné beírni a gyermekeit. A kis fiuk értelmes, derék gyermekek s magyarok is, de még nem tudnak magyarul. Ezt a hiányosságot szeretné pótolni *Felhősi János*, aki odakünn is magyar maradt és római katolikus. A beírás azonban még az ilyen messziről jött embernek is nehezen megy Budapesten s annál inkább nehezen, mert a kis *Felhősi* fiuknak lényeges bizonyítványai hiányoznak. Arról például semmi írásuk sincs, hogy vajon be vannak-e olva. Ki törődik azzal Konstantinápolyban... Mintán sokféle elutasították őket, magához a polgármesterhez ment föl a parádés kocsis s kérte, hogy juttassa be valahova a gyerekeket és pedig — tandíjmentesen. Afféle szegény embernek nem igen telik még iskolára is.

— **Alaglak értekezlete.** Az alagi (új-dunakeszi) telektulajdonosok szeptember 8-án (mindent hol első vasárnapján) délelőtt 8 órakor értekezletet tartanak a *Schmidt*-féle vendéglő külön kerti helyiségében. Tárgy: A telkek értékesítése, hogyan építsünk, indítványok, *Kossuth*-fák ültetése.

— **Egy híres szelthamos szabadulása.** *Madeirából* jelentik, hogy az odaváló börtönből a minap híres család bocsátottak szabadon, miután a büntetését kitöltötte. *Metzner Frigyesnek* hívják a végülmóst, aki előbb szabó, majd írópincér volt és végül gróf *Auersperg*-nek adta ki magát s mintegy két millió koronával becsapta a bankokat. *Metzner* különösen azzal imponált, hogy nagy kísérettel külön hajón exotikus országokba utazott vadászni. Afrika északnyugoti partján bivalyra, Algírban oroszlánra, Brit-Indiában rinoceroszra vadászott. Erzsébet királyné írását is hamisította és a hiszékeny embereket a királyné sajtókezeivel leveleivel bolondította el. Végre *Patnában* elfogták és egy évi kilenc hónapi fogságra ítélték. *Metzner* jelenleg megint írópincérnek ment Amerikába.

— **Egy halott, aki él.** Ilyen című hírre vonatkozólag *Winkler Géza* azt jelenti nekünk, hogy ő 6-ikán nem ment *Cirkveny*-be s a földművelésügyi minisztérium íróadagjátólja az ő állását nem töltötte be, csak javaslatba hozta az elbocsátását.

— **Megszökött rabok.** *Debrecenből* jelentik: A debreceni törvényték fogházából ma este hat órakor *Rostás Sándor* cigányrabló négy társával a börtönből kiszabadult, a nyomdajától pillanat alatt betörték és a folyosón, a nyomdán és az ottlévő ablakon keresztül az udvarba jutottak. Az örök itt észrevették és a szökést és körülvették a szökni készülő rabokat. Erre a szökevények kést rántottak, mire köztük és az örök közt haro fejlődött ki. Az örök végre legyűrtek a foglyokat. *Rostás Sándor* jelentékenyen megsérült.

— **Az osztályorszájték húsása.** Az osztályorszájték mai húsásán *karacsony* koronát nyert a 29471. számú sorsjegy; 20.000 koronát 32883; 10000-et 80220; 5000-et 8624 12808 26770 és 79075; 2000-et 46820 66560 és 66888; 1000-et 22534 18981 37154 77680 és 61196; 600-at 78485 5348 23439 36908 40854 79470 4972 17061 42489 65995 95881 35567 82488 84740 87714 97002 82831 29117 89 23889 63791 30528 48293 20785 81489 15095 35594 13539 71756 81981 53849 45537 93516 89088 16842 és az 56832 számú sorsjegy.

— **A Telefon Hírmondó cigányzenéje,** mely a nyár folyamán minden este nyolc óráig tizenegy óráig volt hallható a kagylókon keresztül, már csak rövid ideig fog tartani, mert az Operaház megnyitásával az operafüvészek közkövetése és házhangversenyek érdekese sorozata váltja fel azt. A cigányzene egyes számainak kezdésére rádiójelöl hívja fel az előzetők figyelmét a Telefon Hírmondó, megkülönböztetett jelzéssel az ez időbe eső felolvasásoktól, melyek 3 óra 15 percor (külöföldi tözdezáratok) és 9 óra 30 percor (ujdonaságok) vannak.

(x) **Állattulajdonosoknak.** A nyári időszakban a háziállatok közt különösen sertések, juhok, baromfiaknál gyakrabban mint bármelyik évszakban időszertű járványos betegségek lépnek fel. Igen ajánlatos tehát ezek ellen idejében alkalmas präservatív szereket alkalmazni, mint amineknek a *Kwizda*-féle marha-táppor *Kwizda*-féle sertéspoter, *Kwizda*-féle baromfipor, *Kwizda*-féle hashajtópor juhoknak évek óta beváltak. — Mint halásos fertőtlenítőszer istállók számára igen ajánlatos a *Kwizda Ferenc János* cég által *Kornenburgban* forgalomba hozott *kreolin* (javított kreolin).

(x) **Ha őszül a haj, használja a Stella**-vizet. Ára 2 K. *Kapható Zoltán B. gyógyszerháza, Budapest, Szabadság-tér.*

Sváb Tivadar temetése.

Budapest, szeptember 3.

Fiatalon elhunyt, kedves újságíróinkat, *Sváb Tivadart* ma délután kísértük örök nyugalomra. Halottunk végtesítőségén szőpen nyilvánút az a nagy szeretet, amelyvel iránta kollégái és barátai viselkedtek. Temetésén a sajtó előkelő képviselőin s az Újságírók Egyesületének tisztikarán kívül számosan jelentek meg és mindenki megkönyözete a derék fiut, akinek a szívjósa, derűs kedve, szimpatikus buzgósa, ta'entuma és baráti érzése mindenba felejtethetlen marad közöttünk.

Az új zsidó temető halottasházában helyezték ravatalra az elhunytat. Tömördek pompázó koszoru borította a ravatalt. Illatos virágok fűdtek a fiatal halott koporsójára: A Budapesti Újságírók Egyesülete, a Budapesti Napló szerkesztősége, a Budapesti Napló kiadóhivatala, a Budapesti Napló szerkesztőbizottsága, a Phönix igazgatósága, a Phönix tisztviselői, a Phönix képviselősege, *Huber-család*, *Ella*, *Glasner* nővérek, *Sári* és *Birike*, *Ernuczi* és *Józsi* s mások. A virágos ravatalnál a gyászoló családon kívül ott állottak az elhunyt kartaársai, az Újságírók Egyesülete *Vézi József* elnök, *Szatmári Mór* főtitkár s *Cziklay Lajos* segítő-egyleti elnök vezetésével, a Budapesti Napló szerkesztősége *Braun Sándor*, kiadóhivatala *Haarlamann József* s szerkesztőbizottsága *Zeiberg* István vezetésével testületileg, a fővárosi napilapok szerkesztősegei, *Dienes Márton*, *Csergő Hugó*, *Loránt Dezso*, *Lukács Gusztáv*, *Merei Miksa*; továbbá *Deutsch Jakab*, a fluarvázah jótekonyságáról ismert érdemes alapítója, az árvaház, ahol az elhunyt gyermekeiét tölötte, növendékeivel, *Fuchs Károly* tanárral és *Hahn László* gondnokkal képviseltette magát. A Phönix Biztosító-Társaság, amelynek a megboldogult tisztviselője volt, külön gyászjelentést adott ki és testületileg jött el a temetésre *Bárdos Lipót*, *Karla Antal* igazgatók, *Freund Dezso* vezértitkár, *Bauer József* titkár, *Husz Miksa* főtisztviselő vezetésével. Jelen voltak még dr. *Lóve Tivadar*, *Feld Zsigmond*, a Városligeti Szinkör igazgatója, *Gábor József*, az Operaház tagja, *Pfeifer Károly*, a *Pallas* igazgatója, *Feld Mátyas*, dr. *Reich Mór*, *Harsányi Adolf*, *Feld Aurél* s még sokan.

A gyászszertartás *Licht Izrael* főkéntor megkapó halotti szolozsmájával kezdődött, a gyönyörű ének után az elhunyt kollégái a koporsót a sírhoz vitték. Itt dr. *Weisz Mór* költői szárnyalású beszédet mondott.

Ha a létért való nehéz küzdelemben — úgymond — kimerült aggyagynát szólít ki a kiűrkészíthetetlen isteni végzet az élek sorából, akkor ez mint így szellőz valma csak megrezent s mi azt némi megnyugvással fogadva mondjuk: a természet örök és változatlan rendje az, hogy az emberi élet napja miként teljegy, úgy nyogovóra is száll. De amikor, miként a jelen esetben, férfiora virágában levő embertársunk szakítja le a halál hervasztó szele az élet fájáról, akkor mintegy önkéntelenül is elegendő ajkunkról a panaszoló szózat, hogy miért is dobtott oly ifjú utolsó s ziv, miért nemült el már oly korán örökre az ajk és miért dermedt meg oly korán a kéz. De Te igazságos vagy Istenünk, bármi is érjen minket, igazságos vagy akkor is, amikor kemény a csapás, melyet ránk mérs és sajgó a seb, amelyet rajtunk üt. S mivelhogy mi gyarló emberi lényekkel isteni cselekedeteid melyére hatni nem tudunk, azért nem szabad kérdeznünk a pörbeszállás és zugalódás hangján, hogy miért váltja e sárnak barátágtalan sötéte a reményeknek tündökölő csillagát. Hanem megnyugvoda isteni határozatot bölcöseséggel, a jámbor és isentőlő Jób szavaival mondjuk: „Az Ur adta, az Ur elvette, discederessék az Ó szent neve.“

Azután az árvaházi növendékek nevében *Fürst László* mondott megható búcsuzót. A *Budapesti Napló* szerkesztősége nevében *Braun Sándor* e szavakkal búcsuzott drága halottunktól:

Nagy enyhítés fakad az Isten szolgálójának beszédéből, amely hirdeti az engesztelést, a megnyugvást a kormányzatban végzet rendelésében. De tul azon a határon, amelyen a lelkünk a hitnek e- esküszik, van az eleven fájdalom, jajszavával és mélységgel, ur telettünk és parancsolja, kérjük számon a pusztítást, amit két fekete szárny veszes összecsapódása okozott.

Bármilyen természetes vége is az életnek a halál: rosszabb, gyótróbb vége nem lehetne. Messze kell menni, érteimünknek foghatatlan világokba, hogy megbékéljünk vele. Itt a földön a megenyhülést haszaltalan keressük. A generáció, amely velünk é, úgy lehet az is, amely utánunk következik, nagy lelti tökéletességekkel, testi erőre gyöngyül és a halál esztetikáját kinalja a gyászos rontással, hogy karjaiba az ifjuságot ölelje. Csak ha a magunk sorait nézzük is, irókt, művészeket, meg kell állni azon, hogy jéggyávból rabló, a halál, miután követjével, a kórral előbb megbénította az ellentálló vitázó védekező leiket az első elötétedéskor, óvatlan és védtelen elragad fiatal életeket, valamennyi csupa kapott és adott ígért.

E jószág, drága flu itt napfényes, tréfás, naiv, bizó kedvvel ilyen ígért volt. Ígért az édes Anyjának, akinek jelentete a világot és öregsége nyugodalalmát, ígért barátainak, akik szerették és mosoly-

ban, jókedvben fürödtek, valahányszor testében emésztő betegséggel, de lekében egy hegyeket tuó kristályos forrás üdőségével, velük volt. Igért az Irodalomnak, amelynek területét asztalát a legnemesebb eszmékre, a humorral gazdagította. Igért a kötelességeknek, amelyek mellett szilárdan megállott, amíg csak ereje végképp el nem hanyatlott.

Es mit váltott be vajjon az élet abból, amit neki ígért? Aki vele szemben a kötelességet teljesítette, az az édes Anyja, aki a legeszményibb kötés közösségében élt vele, egy személyben levén a bálvány és a bálványozója. Mi magunk is, akik pedig redakcionális bajjainak gyanánt szerettük, dédelgettük, becézünk, óvtuk, védelmeztük, mulasztásokkal vadolhatuk magunkat. Mert látva az elienséget amely a vért emésztette és halálra szakgatta, küdenünk kellett volna neki naponként virágot, meg is öntünk könnyeinkkel, amiket a kora reggel vízgyöngyöknek nézett volna és a gyöngyök láttán, még gazdagnak is hiteli vala magát.

Utószor szólnok hozzád Sváb Tivadar, de még igen sokszor fogunk gondolkozni rólad hi emlékezésel. Mi innen most visszamegyünk a pályánk rendes forgásába, több kíváncsisággal az ut iránt, amelyen te még a nagy vége eszébe. Társaim nevében is örökre bucsuzom hát tőled kis diákom, édes jó pajtásom. A föld mélyén ahova most hel'esz-ünk, álmodj szépeket, ha vannak álmok a világban, ahova tőlünk a lelked elszállt.

A *Dudapesti Újságírók Egyesülete* nevében *Szatmári Mór* főtitkár mondott a kartársi érzés melegétől áthatott, szép beszédet.

Fiatal erővel, fáradhatatlan készséggel dolgozott, — ugymond — a köz javára Sváb Tivadar. Es nem szerzett vagyon, nem halt meg jólében. Testi gyöngeséget acélos munkabírással leplezte előttünk, bohém kedvben nekünk csak kedveset és jót mondott, de hogy szót bajjáról. Versei újságíró volt, szerette a mesterséget és el kell mondanom róla az idősebbek nevében, hogy fiatalágában mérköztél velünk képességével. Gyötrelmes kötelesség így most nekünk a végső bucsuzás. Vérsz szívevel is mondom a magyar újságírók nevében, hogy legyen örök pihenés az örök munkásságod jutalma. Isten veled, felejtethetlen barátunk!

Az árvagyernek megindító gyászimája a *Licht* Izrael zsolotárának közben elhaltoták aztán felejtethetien halottunkat.

Vigan dudál a portugál.

A portugál koronában egy millió font értékű gyémánt hamiskókkal van felcsérve, amit csak most fedeztek fel. A turpisság az előbbi kormánynek tulajdonítja. A valódi köveket zálogba tették.

Ha megszorul a portugál,
Vajjon akkor mit csinál?
Hitelt nem vesz tel soha,
Hiszen ott a korona!
Egynehány követ kivész,
Egynehányat visszatesz.
Es akkor a portugál,
Ihaj, csuhaj! vigan dudál.

Ha megszorul a portugál,
Később vajjon mit csinál?
Nem habozik majd sokat,
Egy bérszolgát felogad.
Zálogházba küldi át
Híres ősi trónusát,
Es akkor a portugál,
Ihaj, csuhaj! vigan dudál.

Ha megszorul a portugál,
Még későbbem mit csinál.
Kitalálni nem nehéz.
Terve egy-kettőre kész.
Jogar, palást, — annyí tény,
Gyorsan a zálogba mén,
Es akkor a portugál,
Ihaj, csuhaj! vigan dudál.

Ha megszorul a portugál,
Legvégül majd mit csinál?
Király, nép és hadsereg,
Minden a zálogba megy,
S a portugál térkép... fura!
Mj lesz? ... Egy zálogcédula.
De sebai; a portugál
Mégis csak vigan dudál.

(P.)

SZÍNHÁZ, ZENE

** A Népszínház Kossuth-darabja. *Kossuth Lajos* a *Népszínház* történeti korrajza szeptember 19-ikén egyidejűleg a Népszínház első előadásával, az összes vidéki színházak színpadjain színter fog kerülni. A *Népszínház* igazgatósága ugyanis tekintetbe véve a nemzeti ünnepet, az eddigi szokásoktól eltérőleg,

nem tett kifogást az egyidőben való színrehozatal ellen.

** *Színházok*. Két fővárosi színház, a *Vigszínház* és a *Magyar Színház* az új évad megnyitásával új rendszert léptetett életbe színpadjait illetőleg és minden látogatójának a nézőtérrel ad színpadot. A *Vigszínház* ezt az újítást behozta anélkül, hogy helyárait fel-emelte volna, vagyis ingyen adja színpadját, a *Magyar Színház* pedig a színpad árát egy csekélyke összegben, tíz fillérben, hozzáslapta a jegy árához. A két színházról erre az újításra különösen azok a panaszok indították, amelyeket a közönség köréből kapott s amelyeknek mindazt a kellemetlen zaklatástól panaszolták, amelyeknek a színházba járó közönség a színpadok utcai árusításából kifolyólag ki volt téve. Sokat tudnának arról regélni azok a kerületi kapitányságok, amelyek kerületébe színház esik s amelyek halom-számra tárgyalták a színpadok utcai árusításából eredő prób-nyagabb kihágásokat. De egyéb bajok is voltak. Magunk tudunk rá esetet, hogy egyik színház előtt egy nyugalmazott őrnagy színpadot vásárolt s egy ökoronásat adott az újításnak, aki azt mondta, hogy árszámlad váltani. Persze vissza se jött s az őrnagy urnak egy tizfilleres színpad öt koronájába került. De a két színházról az újításban még a közönség kényelmének a szempontja is vezetett. A színházi közönség ugyanis, amely színpadot vásárol, téliidő, így, hóban és viharban kénytelen volt az utcán megállni, kigombolkozni, előszedni a tárcáját és kikeresni a színpadért járó tíz fillért. A *Vigszínház* és a *Magyar Színház* közönségére nézve a két színház igazgatósága ezeket a kellemetlen mizériákat megszüntette. A *Vigszínház* teljesen ingyen, ami ellen tehát senkinek sem lehet kifogása, a *Magyar Színház* igazgatóságától pedig a saját közönsége, nem hinnék, hogy zokon venné a csekélyke díjat, amelyet színpadjáról szed, mert viszonzásul megkímélte olyan kellemetlenségektől, amelyekből, hogy megszabadult, a közönség maga örül a legjobban. Egyébirant az, hogy a jegy árához a színpad csekély díját a színházak hozzáslapják, a külföldön már nagyon régi dolog s ezt a rendszert követi nagyon sok előkelő színház a külföld nagy városában. Bőcsben nem kevesebb, mint öt ilyen színház van legújabbban az *An der Wien*-színház hozta be ezt az újítást éppen a mostani évad megindulásával.

** *Fanchon asszony felújítása*. *Varney* híres operetteje, a *Fanchon asszony* leánya, amely 1895. január 3-ikán került utóljára Budapesten színter, most újból a *Népszínház* műsorára kerül. A darab reprize a jövő héten lesz, s már most javában folynak a színpadi próbák, amelyek során nagy szeretettel próbálja Javottel, régi briliáns szerepét *Kury Klára*. Hermin szerepében *Vizváry Erzsike*, a *Népszínház* új tagja fog bemutatkozni, ki az *Operaház* színpadán tartott vizsgálati előadáson mint a Zeneakadémia növendéke előnyösen feltűnt. *Kovács* eljászsa *Bellavoine* közéjgyzó szerepét, mely a vidéken egyik legnépszerűbb alakítása volt. *Jaçol*, a savoyai mo'nár fiát *Raskó* fogja először játszani. Részt vesznek a darabban még *Ujvári*, *Szabó Antal* régi szerepökben. A darabot *Stoll Károly* rendezi s *Kontó József* karnagy fogja eldirigálni, aki a bemutató alkalmával is vezette a zenekart.

** *Ádám és Éva*. A nyári szünet után holnap, esztörtökön újból előadásra kerül *Serpette* nagy-sikerű operetteje, *Ádám és Éva*, amely gyors egymásutánban került színter huszonhétzer a *Népszínház*-ban. *Eva* hármas szerepét *Kury Klára* játszsa; e szerepében aratta a mult színterben egyik legnag-yobb diadalát. *Német*, *Kovács*, *Dóry Margit* megtartják régi szerepeiket.

** *Ahol nem kell a német színészet*. Az a *lipcsei* német színtársulat, amely *Loubé*nek a francia köztársaság elnökének protektorátusa alatt, olyan garral készült *Parísba*, *Madridba* és *Barcellonába* is el akart menni. A spanyol kormány, mint egy *lipcsei* távirat jelent, nem adta beleegyezését a két vendégjátékhoz.

** *Coquelin Németországban*. *Coquelin*, a világhírű francia színművész, újabb körútra megy Németország színpadain. A művész a hónap 10-ikén *Straszbúrgban* kezdi meg vendégjátékát *Joliet*: *Tartuffe*-jében.

MŰVÉSZET

□ A Nemzeti Szalon igazgatósága ma délután *Vérsi József* országgyűlési képviselő elnökletével ülést tartott, melyen megállapították az ősi munkaprogramot. A nyári kiállítás és hó végén bezárják, míg az ősz kiállítás október 5-én nyílik meg. November hóban a Nemzeti Szalon igazgatósága *Paar László*-nak, az elhunyt kiváló festőművésznek a képeit állítja ki, melyeknek legnagyobb része még ismeretlen a magyar közönség előtt. A kitűnő művész képei közül a legtöbb a külföldön van, s *Ernst Lajos* igazgató

buzgókodik azon, hogy valamennyit megszerezze a tárlatra, hogy így teljes képet nyrhessen a közönség *Paar* munkásságáról. Időközben egy felső-magyarországi városban is rendez a Szalon kiállítását. Az igazgatóság megbizta dr. *Bóza Miklós* titkár, hogy a magyar idegenforgalmi részvénytársasággal tárgyaljon a Szalon művésztagjai képeinek eladása dolgában. Ugyanis az idegenforgalmi társaság a Vigadó-téren felállítandó pavillonjában magyar vonatkozású művészi iparokkat és műtárgyakat fog árusítani és főszólította a Szalon igazgatóságát, hogy a tárlatokon kiállított képek közül azokat a nemzeti vonatkozású képeket, melyeket ők maguk választanak ki, engedje át eladásra.

□ A turini iparművészeti kiállítás. A turini iparművészeti kiállítás zsűrije tegnap alakult meg. Tiszteletbeli elnöknek megválasztották *Walter Cramé* (Anglia), előnk lett *Albert Esnard* (Franciaország), alelnöknek megválasztották egyhangulag a magyar osztály képviselőjét, *Radósi* Jenő miniszteri tanácsost, az Országos Iparművészeti Múzeum igazgatóját. A zsűri tizennygy tagból áll. Tagjai az emlitettek kivül még: *D. Calandra* szobrász (Olaszország), *Fierens Gevaert* építész (Belgium), *K. Gross* tanár és *A. Hoffmann* építész (Németország), *dr. Martin* (Svédország), *Newbery Francis* (Skócia), *E. Sàher* (Németalföld) *A. Scala* (Ausztria), *G. Tesorone* (Olaszország), *Toesca di Castelazza* (Amerika) és a hivatalos csoportokon kívül álló független kiállítóknak egy képviselője. A zsűri előreláthatóan e hó 15-ig bejelezi működését, amikor a kitüntetések nyomban ki fogják hirdetni.

□ *László Fülöp Bretagneban*. *László Fülöp* festőművész, Bretagne egyik kis tengerparti városából, ahol a nyarat töltötte, *Párisba* megy, ahol *Grammont* herceg palotájában test két nagyobb szabású képet. Innen Hágába rándul és majd csak új táján jön haza, hogy véglegesen itthon telepedjek le.

SPORT

*. *Labdarúgás*. A bonni egyetemi football-csapat tagjai a ma déli gyorsvonattal érkeztek Budapestre Prágából, ahol vasárnap a nálunk jól ismert *Deutscher Football-Klub*bal sikerrel játszottak. A híres egyetemi város football-csapatának minden tagja szépen lejejt, izmos játékos és első szerepésük a budapesti *Rambler* csapatával esztörtökön délután pontban 5 órakor lesz a oszméri-uti verseny pályán.

*. *Országos vízilovarsenyek*. A pozsonyi szeptember 4. és 5-ére tervezett vízilovarsenyek a kellő nevezések hiánya miatt elmaradnak.

*. *Kerékpárverseny Ujvidéken*. Az *Ujvidéki Kerékpár-Egyesület* e hó 7. és 8-án a *Magyar Kerékpáros Szövetség* országos kongresszusa alkalmából *Péter Pál Ujvidék* főispánjának védnökségével nagy bajnoki versenyeket rendez. A város nagyban készül a vendégek fogadására. Nevezni *Mayer József* titkárnál e hó 5-ig lehet.

*. *Alagi versenyek*. Jelöltjeink a holnapi versenyekre:

- I. *Probeweise—Mair.*
- II. *Sótt.*
- III. *Dagmár—Anita.*
- IV. *Csizi.*
- V. *Esterházy-istálló—Borderau.*
- VI. *Emborcation.*

*. *Az alagi lovensenyek eredményét* leghamarabb és legmegbízhatóbban a *Telefon* *Hirmondó* után tudhatják meg az érdeklődők, mert a *Hirmondó* kiküldött tudósítójának telefonjelentésén alapján közvetlenül az egyes verseny lefutása után két futamonként részletes tudósítást olvastat fel a versenyek eredményéről. A lovensenyeredmények felolvasására, melynek összerendényét már hat óra tájban felolvasatja a beszélő újság, kétszeres riadójellet hívja fel az előzetesek figyelmét a *Telefon* *Hirmondó*.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ *Előleg a boldogságra*. *Rusz* Gyula kereskedőségben járt egy vagyonos leánnyal, *Klein Ceciliával*. A jegyesi viszony tartama alatt a menyasszony bőven ellátta pénzzel vőlegényét és ennek anyját, *Rusz* Mórné szül. *Kohn* Rozáliát. A jószívű menyasszony a pénz édesanyjának, *Klein Gyözönek* *Wertheim-szekerényéből* vette ki. Mikor erre *Klein Gyözö* rájött, felejtette leendő vőjét és ennek anyját, azzal vádolván őket, hogy leányát ők biztalták fel a lopásra. A büntetőtörvények azonban orgazdasági bűntette miatt helyezte *Rusz* Gyulát és anyját vád alá. A tárgyaláson a leány beismerte, hogy engedelmel nélkül nyult bele apja pénzszekerényébe s az innen kivett pénzt vőlegényének adta át. *Rusz* Gyula és anyja tagadták, hogy ők biztalták volna föl a leányt a lopásra s *Rusz* azt sem ismerte el, hogy ő pénzt kapott volna tőle. Ily körülmények között a törvények a vádlottakat felmentette, mert nem látta beigazoltnak, hogy a vádlottak tudták volna azt, hogy a leány lopás után szerzi a pénzt. Az ügyész felelőzése folytán felkerült az ügy a kir. ítéletábrára, amely ma helybenhagyta az elsőbírósg felmentő ítéletét az ott felhozott okok alapján.

A Voisin-eset.

— Egy halálraítelt rehabilitálása. —

Budapest, szeptember 3.

Katonáék nem szoktak tréfálni. Se nálunk, se másutt. Nagyon komolyan fogják őrli a rideg katonai rendtartások utvesztő szakaszait s jaj annak, aki bele-
tévés ebbe az utvesztőbe, még ha ártatlan is. Ime a legújabb franciászégi példa, amely egy Voisin nevű katona pöréről szól. Ez a Voisin igen derék, jó fiu volt. Jó katona is. Egyszer azonban nagy bajba keveredett hirtelen. Meggyilkoltak egy vendéglősnét s ráfogták Voisinre, hogy ő a gyilkos. A szegény fiu tiltakozott a szörnyű vád ellen. Kapálódzott kézzel-lábbal, hangoztatta az ártatlanságát, de ez mitsem használt. A katonai bíróság halálra ítélte s nagynehezen változtatta át a köziárság elnöke kegyelem útján a halálbüntetést életfogytig tartó kényszermunkára.

Ez tíz esztendő előtt történt s Voisint elvitték Guyanába, gyilkos éghajlat alá és nyolc esztendeig sanylődött ott keservesen. Atszenvédte a halálélelem borzalmait s a kínos rabság hosszu esztendeit, de egyre hangoztatta ártatlanságát. [Es sok esztendő mulva oly adatok derültek ki, amelyek kétségtelemné tették, hogy a katonai bíróság ítélete nem igen lehetett alapos. Es fehér zászlót lobogtattak az elgyötört Voisin felé. Két esztendeje, hogy megkegyelmeztek neki s Voisin visszatért Franciaországba és azon fáradozott, hogy ügyét még egyszer tárgyalják s ártatlansága teljesen kiderülvén, rehabilitálják.

Es a mansi katonai bíróság ujra felvette a pört. Voisin, a halálraítelt, majd kényszermunkát végzett fejező ismét ott állt a bírák előtt. De ezuttal szabadon s a kegyelem glóriájával övezve. Mert a francia polgárság mindenképp a mártírt látta benne, aki ártatlanul szenvedett s akit vissza kell fogadnia a társadalomnak.

Képzeltető tehát az izgalom, amely e tárgyalás nyomában járt. Különösen miután a tárgyalás váratlanul rendkívül érdekessé lett és bővelkedett a drámai jelenetekben.

Mindjárt a tárgyalás elején nagy meglepetést keltett, hogy D'Ormescheville államügyész föntartotta a vádat Voisin ellen, úgy, hogy tanuk kihallgatására került a sor.

Kihallgatták a többi között Voisin unokatestvérét, Lacosteot, aki az első pörben tagadta, hogy Voisin a gyilkosság idején három napon át titokban szülei házában tartózkodott, most pedig kijelentette, hogy akkor nem mondott igazat. Csak anyjának és Voisin anyjának fenyegetése tartották ettől vissza, de anyja halalos ágyán megbánta, hogy a bíróság előtt igazságtalanul Voisin ellen vallott.

Lechavelier, Lacoste mostohaatyja hazugnak nevezte mostohafiának vallomását s a kettő között izgalmas jelenet folyt le. Az államügyész Lacoste le-
tartóztatását követelte hamis tanuvalomás miatt, de a bíróság nem rendelte ezt el.

Azután Reverdy ezredesre, az első katonai bíróság elnökére került volna a kihallgatás sora, de Voisin védője tiltakozott Reverdy kihallgatása ellen, mert ez esetleg az első bíróság titkos tanácskozását tárná őrli és ezzel befolyást gyakorolna a bíróság tagjaira. A bíróság, bár a'Ormescheville államügyész határozottan követelte Reverdy kihallgatását, a kihallgatást mellőzte, ami óriás felütést keltett a tárgyaláson jelenvölő közönség soraiban.

Csakhamar ismét drámai jelenet következett. Az államügyész fölvetette azt a kérdést, hogy ha Voisint a mostani bíróság ismét elítélné, az 1900-ban nyert kegyelem érvényben marad-e és lehetetlenné teszi újabb bűnhődését, vagy pedig tekintet nélkül a kegyelemre, az elmarasztaló ítélet alapján újra a bagona lehet küldeni az elítéltet. Az államügyész az első felteggés mellett kardoskodott és kijelentette, hogy Voisint, ha a bíróság most el is ítélné, nem lehet többé büntetni.

— A bíróságnak egészen más a fölfogása, — mondotta az elnök.

Voisin ügyvédje is föl szólalt és kijelentette, hogy teljesen osztja a bíróság álláspontját.

— Nekem — ugymond — az a véleményem, hogy újabb kegyelemre volna szükség s csak az akadályozhatná meg azt, hogy Voisint elítélése esetén újra Guyanába ne küldjék.

Erre az államügyész is a bíróság döntését kérte. A bíróság pedig úgy határozott, hogy előbb megkérdezi a minisztert s addig föl függesztí a tárgyalást.

Hogy miként döntött a miniszter, az mindeddig nem jutott nyilvánosságra. De a katonai bíróság Voisint föl mentette s így most ünnepiesen rehabilitálják majd a bírói tévedésnek ezt a szerencsétlenül megheurcolt áldozatát.

Nyitlér.

Egyéves önkéntesek

legjobban és legolcsóbban szerkeztetik be felszereléseiket az előnyösen ismert

BLUM ÉS TÁRSA

szerb királyi és József főherceg udvari szállítónál

Budapest, Sütő-utca 2.

Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola Tanári Kara benső fájdalommal tudatja, hogy

Komjásztzei

Kelety Gusztáv

kir. tanácsos,

az orsz. m. kir. mintarajziskola és rajztanárképző-intézet igazgatója, a magy. Tud. Akadémia, a Kistaludny-Társaság tagja, stb. stb. és az orsz. m. kir. iparművészeti iskola volt igazgatója

életének 68-ik évében, folyó 1902-ik év szeptember hó 2-án elhunyt.

A megboldogult földi maradványai f. hó 4-én d. u. fél 4 óraker fognak a gyászházból: VI., Andrassy-ut 71. sz. alatt az ág. evang. egyház szertartásai szerint a kerepesi-uti sírkertben örök nyugalomra helyezettetni.

Budapest, 1902. évi szeptember 3.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Lipose, szeptember 3. Schönfeld kastély mellett délután beomlott egy ujjonnan épített viztorony. Hét ember életét vesztette és húsz megsebesült.

A vitás tengerszem.

Zakapanje, szeptember 3. A választott bíróság tagjai ma délután ideértek és Skocyskába mennek. Holnap meglekintik a tengerszemet.

Vilmos császár Posenben.

Posen, szeptember 3. Vilmos császár ma a disz-
ebéd előtt Cserhoff tábornok varsói főkommandyót, valamint két orosz ezrednek tisztikarát fogadta. A császár a következő beszédet intézte hozzájuk:

Mielőtt önkölt uraim, búcsút veszek, ki kell fejeznem örömetem, hogy Posenben disz-
léknél üdvözölhetem tisztjeit két orosz ezredemnek, amelyeknek egyenruháját büszkén viselem. Jelenléttüket Miklós császár jószágának köszönöm, aki revali látogatásom alkalmával örömmel egészelt vele az önkö meghívásába. Az önkö jelenléte Posenben nemcsak szép orosz ezredem tisztjeinek látogatását jelenti, hanem bizonyítéka a régi legyverbarátság-
ságnak is, mely egy évszázad óta egybefűzi hadseregeinket. Hogy ez a legyverbarátság még él, azt még két tény világítja meg. Megérkezésük napján megszüntettem Posenben a régi kerületi törvényt, ami lehetővé fogja tenni a régi erődített város békés fejlődését. Azután szerencsém van ma először magamra vehetni két orosz ezredem tisztjeit előtt azt a zsinórdiszt, amelyet ő felesége Miklós császár velem személyes barátságunk jeléül kücsért. Az önkö leg-
felsőbb urának saját szavai szerint ez jelképe legyen annak az erős láncnak, mely kettőnköt hű barátságban egybefűz. Isten adja áldását, hogy ez mindig úgy maradjon.

A német vámtarifa.

Berlin, szeptember 3. A centrum szeptember 16-án fogja állásboglalását eldönteni a vámtarifa kérdésében. A jobboldalon még nem jött létre megállapodás. A konzervatívok táborában a szövetséges pártárvnyalatok és a mérsékelték között meghasonlász támadt és a mérsékelt konzervatívok sajtójuk a kormányval kötéendő kompromisszum ellen igatja.

A francia hadgyakorlatok.

Toulouse, szeptember 3. Brugere tábornok tegnap a nagy hadgyakorlatok alkalmából itt időző idegen tisztek és francia tábornokok tiszteletére ebédet adott. Az asztalión az asturiani herceg ült, kit élénk ovációkban részesítettek. Brugere tábornok pohár-

köszöntőjében biztosította az idegen tiszteket, hogy munkájokat megkönnyítik és poharát a képviselt uralkodókra és államfőkre, valamint az asturiani hercegre ürítette. A herceg válaszában az idegen tisztek nevében megköszönte a szives fogadást, és azt mondta, hogy nagy tisztességgnek tartja, hogy jelen lehet a francia hadsereg gyakorlatain. Poharát Loubet elnökre és a vilég francia hadseregre ürítette. A francia tiszteket az erkélyen való megjelenésükkor lelkesen éllette a tömeg.

A francia kulturharo.

Brest, szeptember 3. Az eddig papok vezetése alatt állott conoarnai menedékház világiatása követeztében a közegtanács beadta lemondását. Tegnap este több száz ember járta be Conoarnau utcáit, egyházi dalokat énekelve és azt kiáltva: Eljen a szabadság!

Olasz tengernagy a szultánnál.

Konstantinápoly, szeptember 3. A szultán külföldös megtisztelésben kívánta részesíteni Palumbo olasz ellentengernagyot, s így mindjárt megérkezése után fogadta, úgy, ahogy az uralkodókat fogadni szokás. Holnap az olasz nagykövetségen reggeli lesz, csütörtökön pedig diszbed a hadtengerészeti miniszteriumban. Palumbo pénteken jelen lesz a szelamlíkon s a csapatok fővonalásán. A Jildiz-palotában ebéd és színházi előadás lesz Palumbo tiszteletére.

Konstantinápoly, szeptember 3. Palumbo tengernagyot és kíséretét a parton a szultán küldötté üdvözölte, mire a vendégek egy század lovasságtól kísérvé, udvari fogatokon a Jildiz-palotába hajtottak, ahol a szultán Palumbót kíséretével és az olasz nagykövetség tagjaival kihallgatáson fogadta. A kihallgatás rendkívül szives volt. A szultán Palumbónak az Ozmanje-rend gyémántos nagycsillagát adta. Az olasz tisztek mindegyike kapott rendjékiütést, Palumbo és kísérete a szultán vendégeként a Hotel Pera Palaceban lakik. Disszolgátiara egy hadosztálytábornok és négy hadsegéd van melléjük kirendelve. Az olasz király aándékait a legközelebbi napok egyikén fogják átadni a szultánnak.

Konstantinápoly, szeptember 3. Mikor Palumbo tengernagy tegnap kihallgatáson volt a szultánnál, a külügyminiszter is jelen volt.

A délafrikai bennszülöttek.

London, szeptember 3. A Morning Post jelenti Pretóriából tegnap kelettel, hogy a belügyek hivatalában törzsfő-gyűlést tartottak, amelyen mintegy 400 törzsfő jelent meg. A gyűlésen kihirdették a törzsfők előtt azt a rendeletet, hogy a bíriokukban levő összes legyvereket és lövészereket be kell szolgáltatniuk.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, szeptember 3. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) A kínálat gabonamérekben nagyon gyöngye volt s miután a fogyasztás szigoruan tartózkodott és csak némi fedezeti szükséglet mutatkozott, az irányzat valamivel szilárdult. Buza és rozs 5-10 fillérrel emelkedett, zab és tengeri nem változott. Határidőkre buza és rozs irányzata szilárd volt és zárlatok 6 fillérrel emelkedett.

Buza őszre 6.95-6.99, rozs őszre 6.80-6.28-6.34, tengeri szeptember-októberre 5.69-5.64, buza tavaszra 7.29-7.30, rozs tavaszra 6.57-6.59, zab őszre 5.77-5.78, repce augusztus-szeptemberre 10.65-10.75 korona.

Zárlatok: Zab őszre 5.79, tengeri szeptember-októberre 5.67 korona.

New-York, szeptember 3. (Terménytesede.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben (0.0) 9.—. Szept-re — (8.48). Decemberre 0.— (8.35). New-Orleansban helyben 0.— (8.4). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 0.— (7.20). Stand white Philadelphában 0.— (7.15). Refined in Cases 0.— (8.50). Credit Balances at Oil City 0.— (1.22). — Zsír: Western steam 0.— (9.50). Roche és Brothers 0.— (9.95). — Tengeri irányzata állandó. — Szept-re 66.4/4 (64.4/4). Októberre — (—). — Decemberre 48.7/4 (47.7/4). Buza irányzata állandó. — Piroz őszre helyben 76.4/4 (75.4/4). Szept-re 75.4/4 (74.4/4). Októberre — (—). — Dec-re 78.4/4 (72.4/4). Májusra 75.4/4 (74.4/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 0.— (1.4/4). — Kávét: fair 140 7. sz. 0.— (5.4/4). — Szept-re — (—), (5.40). Decemberre 0.— (5.55). — Liast: Spring Wheat clear 0.— (3.05). — Cukor: 0.— (2.4/4). — On: — (27.37). — Béz: — (—). — (113.0-11.60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 3. (Terménytesede.) (Zárlat.) Buza irányzata szilárd. — Szept-re 71.4/4 (70.4/4). — Okt-re — (—). — Tengeri irányzata szilárd. — Szept-re 53.4/4 (57.4/4). — Zsír: Okt-re 9.72 (9.72). — Januárra 9.42 (9.27). — Szalonna short clear 10.90 (10.80). — Sériáhus: Okt-re 16.92 (17.02). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFELÉK

A maródi szobából.

A zászlóunk is eljött hozzám.
Megnézni, hogy hogyan vagyok,
— Zászlós úr, alásem jelentem,
Maho nap én már meghalok.

Bajom? — A törzsorvos se tudja,
Hisz még csak meg se hültem én
S kereszt van írva fejtáblámra,
Tetszik látni, — ott balfelel.

Ez azt jelenti zászlós úr, hogy ...
Hogy többé nem masírozok,
Hogy többé posztot már nem állok,
Hogy nem csuknak le profszok.

Hogy ezután már be nem vonulok
Gyakorlatokra én soha,
S hogy már az égi garnizónba
Leszek ezután csak katona ...

Lehet, bolondokat beszéllek
S vétek a diszciplín ellen is,
De lojódódot a földtől lelkem
S megoldódott a nyelvem is.

Meddő írás a sok szabály csak,
Mi a dienstreglement-ban áll ...
Zászlós úr, alásem jelentem,
Obsitom írja a halál! ...

Balla Ignác.

— **A borról.** Egy magyar helilapban olvassuk a következőket; Lényeges különbség van a bor zamatja (aroma) és annak illata (bouquet) között. A bor aromáját úgy ize, mint szaga alkotják; szükséges e két tényező harmonikus összehatása, hogy a bor minősége megfelelő legyen. Különös és jellemző aróma a muskatali-aróma, amely egy sajátos illatnak és megfelelő iznek közös hatásából ered. Ha az iz hiányzik, ez a borszakértőt már eléggé tájékoztatja aziránt, hogy a kérdéses borhoz valószínűleg mesterséges illatanyagot adtak. Ezt ugyanis hozzá lehet adni a borhoz, anélkül azonban, hogy ezzel egyidejűleg muskatali izt is kapna a bor. Ugy van ez a malvazi és más arómával is. A bornak illata csak az esetben szép és kellemes, ha a bor vagy csak egy szőlőnemből, vagy pedig olyan különféle szőlők vegyülékéből készült, melyeknek illatai egymással összhangban vannak. Eszerint már a bor illatából, illetve ennek tisztaságából is intenzívitásából következtethetünk a bor minőségére. Gyakorlott borismerőnek ismernie kell a legfontosabb szőlőfajokból eredő boroknak jellegzetes illatát; ha a bort megszagolja, tudnia kell, hogy Rizling, Tramin, Burgundi borral van-e dolga. A bor illatán tett megfigyelésekből megközelítőleg még azt is meg tudjuk határozni, hogy a

bor hány éves. Legkönnyebb ez természetesen a fiatal és a nagyon ó-borokról. A bor illatából megítélhetjük továbbá azt is, hogy a borokhoz hozzáadottak-e bizonyos anyagok. Akinek nagy a gyakorlottsága a bor megízlelésében, az a bor illata után meg tudja állapítani a bor szeszes ízét, még pár hónappal a szesz hozzáadása után is, mert a iuzlis olaj, mely még a legfinomabb szeszből is előfordul, nagy befolyással van a bor szagára. Meg kell itt jegyeznünk, hogy olyan bornak is lehet szeszszaga, melyhez szeszt nem adtak hozzá. Gyakori tünetem ez a 14—15%-os szesztartalmu délvideki, erős borokról. Úgyes és gyakorlott borismerő még a mazsolaeextrakt hozzáadását is meg tudja állapítani, a borral kiültetett pohár szagából. Hasonló módon ráismerhetünk a borhoz adott mesterséges illatanyagokra is, így a muskatali illatra, vagy az ibolyagyökérkivonatra. Határozottan meg kell jegyeznünk, hogy ámbár a szaglási és ízlelési szervek segítségével a bor minőségéről alkotott ítélet nem föltétlenül helyes, azért az ilyen ítélet sokszor helyes tájékoztatást ad oly esetben, amikor cserben hagy bennünket a kémiai tudomány. Kémiai uton például nem tudjuk kimutatni, hogy a borba mazsolakivonatot vagy muskatali olajot adtak-e; ez anyagok jelenlétét azonban majdnem teljes biztossággal megállapíthatjuk a bor ízéből és szagából. Eppen ezzel a módszerrel, hogy peres ügyekben a kémikus szakvéleményét a részrehajlatlan szakértők izlelő próbája kiegészítse.

— **A sah első autómobilja.** A sah nagyon kedveli az autómobil-kocsizást, sőt egyre nagyobb kedvét lel benne. Annnyira, hogy már tulzába is vizsi az autómobil-kultusz. Legutóbbi londoni tartózkodása alatt ítéuaut fedett autómobil rendelt meg, tizenkét-tizenkét löerejét. Mindegyiknek hat-nyolc ülése van. Két autómobil rögtön Perzsiába küldtek, a többi később megy. Ebből az alkalomból a „Veló” című lap a következő anekdotát mondja el: Amikor a sah megkapta az első autómobilját Párisból, rögtön ki akarta próbálni.

— Gyujtsanak alája rögtön! — parancsolta Kelet fejedelme.

Az egyik udvari ember merészkedett megjegyezni, hogy nincs a palotában alkohol.

— Nincs alkohol? — kiáltotta a sah izgatottan — Hát az én 1888-as Fine Champagneom?.. Rögtön hozzanak fel egy palackot a pincéből!...

Es a sah első autómobilja Perzsiában pezsgősen indult első útjára. A Fine Champagne egy-egy palackja pedig husz koronába kerül.

— **Washington ősi háza.** Igazi amerikai ötletről emlékezik meg a párisi Figaro. Washington ősi házat Banburyban, Angolországban lerombolták, a legnagyobb gondallal. Mindegyik követ megzámózzák, s az egész anyagot egy hajóra rakják, amelyen aztán

elszállítják a saint-louisi kiállítási parkba. Washington kastélya aztán nagy „atrakciója” lesz a kiállításnak.

— **A megboldogult.** Egyik bíróság előtt végrendeleti ügyben folyt a tárgyalás. A bíró megkérdezte a pörös örököszt:

— Van önnek testvére?

— Csak volt. De 150 év előtt meghalt.

A bíró azt hitte, rosszul értette.

— Nem tévedek. Valóban 150 év előtt halt meg a testvérem.

A bíró éppen meg akarta büntetni a kihallgatottat, mert gunyolódik a bíróság előtt, de a fél félkiállott:

— Eppen nem gunyolódok, bíró ur. Tessék meghallgatni. Atyám tizenkilenc éves korában meg nősült. Gyermeke még abban az évben született és meghalt. Atyám aztán özvegygyé lett, de 74 éves korában ujra nősült és egy évre rá születtem én. Ma kilencvennégy éves vagyok ... tessék számolni. Százötven év előtt meghalt a testvérem.

A bíró nem tehetett egyebet, be kellett látnia, hogy nem volt igaz, amikor nehezelt.

— **Színlelőadás Vanderbiltnél.** A milliomosoknál nincs lebeteltenség. Cornelius Vanderbiltnek Baulieu-villájában a mult héten olyan estély volt, amelylyel minden milliomos lefőzt eddig. A newyorki Knickerbooker-színház egész személyzete, vagy száz ember költözött át erre az estére a milliomos házába s ott előadtak egy darabot. Azon a napon természetesen nem volt előadás a színházban. Az előadás korán este volt a villa kertjében, ahol a pázsiton szinpadot állítottak fel. A siker nagy volt, a nézők száma legalább ötszáz volt. Az előadás után a pázsitot virágokkal, gyertyákkal és mindenféle dekorációkkal, mesevilággá alakították át, s megkezdődött a bál, amelyen három zenekar játszott. Tánc után vacsora. Az előadás hatvan-hetven ezer koronába került.

— **A tájékozott apa.** A fu: Édes apám, honnan tudják a tudósok, hogy mikor van naplógyszerkezős?

Az apa: Ej, ostoba fiókó, hát nem tudhatnád azt te magadtól, hogy újságot is olvasnak a tudósok?

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

— **A világ gabonatermése.** Mint minden esztendőben, az idén is közzétette Daranyi Ignác földművelésügyi miniszter a világ gabonaterméséről szóló jelentését, amely kül földön is figyelmet szokott kelteni

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Irtta: GORKIJ MAXIM.

(66.)

Ljubának fájt, hogy az öreget így kell látnia. Az a forró vágy támadt lelkében, hogy segít rajta; hogy támogatni fogja.

Izgatottan nézett utána s hirtelen, lassu hangon mondta:

— Kedves apám! Ne essék kétségbe ... Hisz Tarasz él még ... talán ő ...

Majakin, mintha gyökeret vert volna a lába, megállt.

— Az a fa, amely fiatal korában meghajlik s nem bír el semmit, öreg korában török. De ... Tarasz mégis az egyetlen szalmazsál, amelybe kapaszkodom, ámbár éppen annyi értéke van előttem, mint Fomának. Gyorgyjejvnek van jelmeze, az atyjától örökölte bátorságát. Abból még lehetne valami. De Tarasz ... jókor gondoltál rá ... igen.

Az öreg, aki előbb még siránkozott és panaszkodott s úgy szaladgált a szobában, mint az egér a csapdában, gondolatba merülve, nyugodtan lépett az asztalhoz, óvatosan toltá helyére a széklet s miközben leült, így szólt:

— Utána kell nézni a fiunak. Egy uszoljei gyárban van. Kereskedők mondták nekem, hogy ott szódát gyártanak. Irok neki.

— Megengedi, hogy én írjak neki? — kérlette Ljuba, aki reszkettett örmében.

— Te? — kérdezte Majakin s végigtékitett Ljubán. Aztán hallgatott egy darabig, mignem megszólalt:

— Jó! Sőt — jobb is lesz. Irj ... Kérdezd meg, hogy megnősült-e már? Hogy hogyan él?

Hogy mit gondol? Különbén majd megmondom, hogy mit kell írnod, ha rákerül a sor.

— Minél előbb, atyám! — mondta a lány. — Neked minél előbb íérjhez kell menned.

Egy vörösbaju fiu figyelek már régóta. Ugy látszik, nem ostoba gyerek. Küllöldi modora van.

— Smolin, atyám? — kérdezte Ljuba izgatottan.

— S ha ő volna? — kérdezősködött Majakin üzleti hangon.

— Semmi ... Nem ismerem ... felelte Ljuba határozott hangon.

— Megismertelek vele. — Itt az ideje, Ljuba. Itt az ideje. Fomától nem várhatunk semmit. Ámbár még most sem mondok le róla.

En sohasem gondoltam Fomára ... Mi ő?

— Nincs igazad. Ha okosabb lettél volna, talán nem jutott volna ennyire. Egyszer sokáig nézegettem s azt gondoltam: az én leányom majd féken tartja a fiut. Menni fog a dolog! Tévedtem. Azt hittem, hogy megérted, hogy mi előnyös rád nézve. Hogy nem kell megmagyaráznom. Így van!

Ljuba tünődött, miközben atya szavaira figyelt. Az utóbbi időben sokszor gondolt a házasságra. Erős és fejlett leány volt s nem talált más megoldást arra, hogy magányából szabadulhasson. Azt a tervét, hogy elhagyja atyját s elutazik, már régen eljettette éppen úgy, mint ahogy sok-sok vágyáról, kedves tervéről lemondott már. A sok könyv közül, melyet olvasott, egyetlen egy kusza mondat maradt meg emlékezetében. Ebből az egy mondatból fejlődött ki meghasonlás, személyes szabadság után való vágyakozása s az a törekvése, hogy atyjától megszabaduljon. De nem volt ereje ahhoz, hogy vágyait megvalósítsa s még a módját sem találta ki annak, hogy miként érhetné el. A természet is követelte a maga jogait s ha fiatal anyákat látott, akik karjukon hordozták gyermeküket, kinzó vágyakozás lepte el. Gyakran, ha a tükör előtt állott, szomorúan nézte test, friss arcát, szemét, melyeket kék gyűrűk öveztek s ilyenkor

sajnálkozott önmaga felett. Érezte, hogy az élet megelégedeztet róla, s hogy félretolta az utóbli.

Miközben most atyját hallgatta, elképzelte, hogy milyen lehet Smolin. A gimnáziumból ismerte, akkor tele volt szepőlóvel, tömpe orra volt, mindig szolid, mindig tiszta és mindig unalmas. Nehékesen és otrombán táncolt s nem tudott érdekesen beszélni. Azóta sok idő mult el: külföldön járt, tanult — vajjon milyen lehet most? Smolin után a bátyjára gondolt s nagyot dobbant a szíve, mikor elgondolta, hogy vajjon mit fog felelni lelkére. Bátyja alakja, ahogy most elképzelte, hirtelen elriasztotta azokat a gondolatokat, melyeket atya beszéde idézett föl benne s elhatározta legott, hogy a viláért sem egyezik bele ebbe a házasságba, mielőtt Tarasz meg nem érkezik. Ebben a pillanatban megszólalt Majakin:

— Hallod-e, Ljuba! Mire gondolsz?

— Igen ... minden olyan gyorsan jött — felelte Ljuba mosolyogva.

— Mi jött gyorsan?

— Minden ... egy héttel előbb még szólni sem szabadott Taraszról s most ...

— A szükség ... A szükség a legnagyobb hatalom. Az a sebtől rugót csinál, az acél pedig ellenkezik. Lásuk, milyen ember Tarasz. Az embernek akkor van értéke, ha az élet hatalmának ellenáll. Ha az élet nem őt, hanem ha ő fordítja meg az életet. Az ilyen emberek előtt kalapot emelek.

— Engedje meg, hogy kezet szorítsak önnel, együtt fogjuk intézni az üzleteket. Oh — én már öreg vagyok. Es az élet nagyon mozgalmas. Egyre, évről-évre érdekesebb lesz, egyre izesebb. Mindig élni szeretnék s mindig szeretnék tenni valamit.

Az öreg csettintett a nyelvvel, mintha valami izletes falatot kóstolt volna meg. A kezét dörzsölte, miközben szemei hirtelen csillogni kezdtek.

(Folytatás következik.)

adatainak megbízhatósága és lelkiismeretes feldolgozása folytán. A jelentés most is két csoportba osztja a gabona-termelő államokat, az első csoportba azok tartoznak, ahol a legjobb esetben is csak annyi gabona terem, hogy saját fogyasztásukat fedezhették, tehát kivételre való fölöslegük mégsem marad. A második csoportba tartoznak azok az államok, amelyek (mint Magyarország, Oroszország, Egyesült-Államok, Kanada, Argentina stb.) annyi gabonát termelnek, hogy abból kivételre való fölöslegük van. A jelentés táblázatos kimutatásaiból kitétni, hogy a világ gabonatermése az idén természetesen jobb, mint tavaly. 1902-ben a világ gabonatermése 1028-07 millió hektoliter (ebből Magyarországra esik 26-60—29-60 millió), rozs 556-51 millió hektoliter (20-45), árpa 402-10 millió hektoliter (21-47), zab 1057-85 millió hektoliter (28-71). Az idei gabonatermés 626-19 millió hektoliterrel nagyobb, mint tavaly. Az előző évek terméséből a nemzetközi gabonapiacokon rendelkezésre állott készletek az idén világszerte sokkal kisebbek, mint az előző években, buza 43-75 millió, rozs 10-75 millió, árpa 12-75 millió, zab 82 millió hektoliter. A fogyasztás a bekövetkezett nagyobb termésmennyiségnél és az alacsonyabb gabonárainál fogva a normálisnál magasabb mértéket fog iltetni és millió hektoliterekben a következőképp becsülhető: buza 1012-46, rozs 565-44, árpa 403-51, zab 1049-65. Az egyes államok tekintetbe véve Anglia a liverpooli kikötő adatai szerint 1902—1903-ban legább 16,500,000 quarter búzát és 7,600,000 quarter búzalisztet fog bevinni, Franciaországnak 6,570,000 mm. búzára 260,000 mm. lisztre, 1,740,000 mm. zabra van szüksége, Németországban buza hiány 17—19 millió hektoliter, a rozs hiány 10—11-5 millió hektoliter, az árpahiány 15-5—17 millió hektoliter, a zabhiány 8—9 millió hektoliterre tehető. Ausztria idegen gabona-szükséglete: buza 15—16-5, rozs 2—3-5, árpa 2—2-5, zab 2-5—3 millió mmmázára tehető, míg Olaszországban a buza-bevitel 12—18 millió hektoliter.

Csöd. A soproni törvényszék Mohl Bódogné örökös, kapuvári bányászati cég ellen ma elrendelte a csödtét. Az aktívák és passzívák több százezer koronára rugnak. A kapuvári és soproni pénztételek a csödnél érdekelte vannak.

A newyorki tőzsde. Newyorkból jelentik szeptember 2-iki kelettel: A mai értéktőzsdén a szombati bankkimutatás, a külföldi kereslete és a ring beavatkozása következtében megszilárdult az irányzat. Különösen Southern-Pacific s. l. delphia Reading részvényeket kerestek, utóbbiakat arra a reményre, hogy az antracit munkások sztrájkja nemokára véget ér. A legmagasabb árfolyamok azonban nem tudták magukat tartani, amikor a pénzügyi szükséglet és az újabb készpénz iránt való kereslet kezdett mutatkozni. Végül mégis csak hatásos kereslet mutatkozott a vezető cégek részéről és az árfolyamok emelkedtek. A zárlat nagyon szilárd. A részvényforgalom 1,200,000 darab.

Fixetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Keltner Mór cég Szatmár, Rosenberg Dávid özvegye Kis-Cell, Diamant Adolf kereskedő Nyitra, Kohn B. özvegye cég Verőce, Réti Dezső vaskereskedő Szolnok, Gross M. J. cég Nyiregyháza.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 30.— korona, áruban 29.50 korona. — Bécsben az irányzat szilárdabb. A kontingentált készáru 40.— korona pénzben, 40.50 korona áruban.

Sertés-konvumvásár. (A székesfehérvári sertésvásár és közvagyonhi intézősége.) Szeptember 3-án. Főhajítás: Zsirterítés, úgy mint öreg I. rendű 350 kilogramm feül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm feül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Husstetés ugyanint: nehéz 300 kilogramm feül — darab, könnyű 140—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajítás összege 1321 darab. Előző napi maradvány 27-0 darab, összesen 1009 darab. Eladott 865 darab. Maradvány 456 darab. A vásár irányzata közepes. — Következő árak jegyzetelték: Zsirterítés: Öreg I. rendű 350 kilogramm feül 88—93 fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 80—84 fillérig, kanló — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm feül 88—94 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 84—92 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 66—84 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husstetés: Nehéz 300 kilogramm feül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig, kilogrammonként, elősúlyban.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, szeptember 3.

A mai buzaüzlet kellemes hangulat mellett nyílt meg. Az irányzat szilárdabb lett. Forgalmába került 40,000 métermáza buza. Jobb minőségű áru 5 fillérrel magasabb, selejtezebb minőségű tartott árakon.

Rozs és zabban az árak változatlanok maradtak. Tengeriben 5 fillérrel estek az árak.

Eladatok:
Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 82 k. 7 K. 62½ f., 100 mm. 82-5 k. 7 K. 27½ f., 500 mm. 82 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 40 f., 300 mm. 82 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 55 f., 400 mm. 81 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 81-5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 81-5 k. 7 K. 45 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 40 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 45 f., 1000 mm. 81 k. 7 K. 60 f., 650 mm. 81 k. 7 K. 45 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 45 f., 800 mm. 81 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 05 f., 200 mm. 80-5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 80-5 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 80-5 k. 7 K. 45 f., 180 mm. 80-5 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 40 f., 150 mm. 79-5 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 10 f., 100 mm. 80 k. 6 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 10 f., 100 mm. 80-5 k. 7 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 15 f.

Fejérmeyei: 200 mm. 78 k. 7 K. — f.
Hódmezővásárhelyi: 2400 mm. 80 k. 7 K. 35 f.
Festmegyeszéki: 300 mm. 81 k. 7 K. 20 f., 300 mm. 81 k. 7 K. 17½ f., 100 mm. 81 k. 7 K. 15 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 80-5 k. 7 K. 05 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 15 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 10 f., 200 mm. 79-5 k. 6 K. 90 f., 1800 mm. 79 k. 7 K. 02½ f., 450 mm. 79 k. 6 K. 92½ f., 1880 mm. 78-8 k. 6 K. 72½ f., 150 mm. 78 k. 6 K. 95 f., 100 mm. 78 k. 6 K. 90 f.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 79-5 k. 6 K. 85 f.
Bánási: 5170 mm. 79 k. 7 K. 02½ f., 4700 mm. 78-5 k. 7 K. — f., 100 mm. 79 k. 6 K. 90 f.
Bács-Földvári: 2000 mm. 76 k. 7 K. 15 f.
Babítai: 4400 mm. 79 k. 7 K. 02½ f. szeptemberi szállásra.
Törökbecsei: 4770 mm. 79 k. 7 K. — f.
Szerémségi: 100 mm. 76-5 k. 6 K. 60 f.
Mina három hónapra.
Rozs: 700 mm. 6 K. 22½ f. f. 3 hóra, 200 mm. 6 K. 20 f., 200 mm. 6 K. 02½ f., 200 mm. 6 K. 02½ f.
Zab: 100 mm. 5 K. 80 f., 100 mm. 5 K. 75 f., 100 mm. 5 K. 70 f., 100 mm. 5 K. 60 f., 100 mm. 5 K. 60 f., 200 mm. 5 K. 50 f., 100 mm. 5 K. 35 f.
Árpa: 200 mm. 5 K. 30 f., 250 mm. 5 K. 25 fillér.
Tengeri: 300 mm. 5 K. 45 f., 200 mm. 5 K. 45 f., 400 mm. 5 K. 42½ f.

Készpénzfizetés mellett.
 A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde s. okási szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Küldő	~ kilogramm ára		~ kilogramm ára	
		K-10f	K-1g	K-10f	K-1g
Tiszavidéki uj	70	0.—	0.—	7.25	7.40
"	77	0.—	0.—	7.20	7.35
"	78	7.05	7.25	7.20	7.35
"	79	7.10	7.30	7.20	7.35
Fejérmeyei	77	0.—	0.—	7.15	7.35
"	78	0.—	0.—	7.25	7.50
"	79	0.—	0.—	7.20	7.35
"	79	7.05	7.25	—	—
Felsővidéki	75	0.—	0.—	7.10	7.35
"	76	0.—	0.—	7.20	7.50
"	77	0.—	0.—	7.20	7.35
"	78	0.—	0.—	7.20	7.35
Bánási	76	0.—	0.—	7.10	7.20
"	77	6.80	6.95	—	—
"	78	6.80	6.95	—	—
"	79	7.—	7.10	—	—
Bácsai	76	0.—	0.—	—	—
"	77	0.—	0.—	—	—
"	78	0.—	0.—	—	—
"	79	0.—	0.—	—	—

Egyéb gabonafajták	Küldő	~ kilogramm ára	
		K-10f	K-1g
Rozs uj elsőrendű	70-75	6.05	6.30
" másodrendű	—	5.85	6.06
Árpa tanárnyú	30-35	5.25	5.40
" szepteni való	30-35	5.15	5.30
Zab szepteni való	30-35	0.—	0.—
Tengeri elsőrendű	30-40	0.65	0.80
" másodrendű	—	0.—	0.—
Repece uj elsőrendű	—	9.80	10.10
" másodrendű	—	0.—	0.—
Köles	—	0.—	0.—

A határőrdöntlet folyamán a következő kötések körteltek:

Októberi buza 1902.	6.71—6.70—6.75—6.74
Áprilisi buza 1903.	7.01—7.—7.05—7.03—7.04
Októberi rozs 1902.	5.94—6.04—6.03
Áprilisi rozs 1903.	6.19—6.23—6.22
Októberi zab 1902.	—
Áprilisi zab 1903.	5.72—5.73
Májusi tengeri 1903.	5.39—5.40—5.35—5.38
Augusztusi repce 1902.	—

Dél egy óraker a következő sáróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1902.	6.73—6.74
Áprilisi buza 1903.	7.03—7.04
Októberi rozs 1902.	6.—6.02
Áprilisi rozs 1903.	6.19—6.20
Októberi zab 1902.	5.44—5.45
Áprilisi zab 1903.	5.73—5.74
Májusi tengeri 1903.	5.33—5.39
Augusztusi repce 1902.	—

Délután fél 5 óraker zárlat:

Buza október 1902.	6.73—6.74
Áprilisi buza 1903.	7.01—7.02
Októberi rozs 1902.	6.01—6.02
Áprilisi rozs 1903.	6.21—6.22
Októberi zab 1902.	5.47—5.48
Áprilisi zab 1903.	5.76—5.77
Májusi tengeri 1903.	5.36—5.37
Augusztusi repce 1902.	—

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde kedvező hangulattal nyílt meg, később azonban az üzletelenség következtében az értékek árfolyamai gyöngültek, csupán Osztrák-Magyar államvasutakban élénk kereslet nyilvánult és 5 koronával emelkedtek.

Valuta és érváltó olesóbb.
Értéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 687.50—688.75. Magyar hitelrészvény 736.—737.—. Leszámitóbank részvény 467.—467.50. Jelzálogbank részvény 481.50—482.—. Rimamurányi részvény 600.25—601.25. Államvasuti részvény 718.25—720.25. Közüti Vaspálya részvény 638.50—639.—. Déli vasut 74.—74.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Magyar Hiteibank részvény 734.75—735.50. Leszámitóbank részvény 467.—468.—. Osztrák hitelrészvény 686.75—687.50. Rimamurányi vasúti részvény 499.—499.50. Adria hajózási részvény 446.—448.—. Közüti vaspálya részvény 638.—639.—. Déli vasut részvény 72.—73.—. Államvasuti részvény 720.50.—723.— korona.

A 4 órai zárlatok maradt:
 Osztrák hitelrészvény 6.75. Magyar hitelrészvény 735.25. Leszámitóbank részvény 464.—. Rimamurányi vasúti részvény 600.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 725.—. Közüti vasut részvény 638.—. Villamos vasut részvény 386.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a megszerezhető hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Hieremag: lucerna magyar —.—, korona, vörös aprószemű —.—, korona, vörös bánási —.—, korona, vörös bánási —.—, korona, nagyszemű —.—, korona, közepesemű —.—, korona, szilva —.—, korona, Disznószőr: budapesti 70.—70.50 korona, vidéki —.—, korona. Táblaszalma: légenszártított vidéki —.—, korona, városi 4 darabos 60.50—61.—, korona, 3 darabos 64.50—65.—, korona, üstölt —.—, korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 9.75—10.25 korona. 120 darabos —.—, korona, 100 darabos 13.25—13.50 korona, 85 darabos 17.50—17.75 korona, azonnaliszállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 9.50—10.—, korona, 100 darabos 13.—13.25 korona, 85 darabos 17.25—17.50 korona, szilvai: slavonski 16.25—16.75 korona, szerbiai 14.—14.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén különösen államvasuti és alpesi részvények irant volt nagy az érdeklődés. Vasúti papírok árfolyamai emelkedtek. Az irányzat általában szilárd volt.

A déli tőzsdén gyöngült az irányzat. Zárlatok javalt az irányzat és a forgalom élénkült.

Bécs, szeptember 3. (Magyar értékek zárlata.) 4%os aranyjárdék 121.10. Híszai és szegedi kölcsön sorsjegye 162.25. Magyar vasúti kölcsön ezüstben —.—, Magyar keleti vasúti állami költsége —.—, Magyar leszámitó- és pénzváltóbank —.—, Rimamurányi vasútvállalkozás 500.—, Magyar koronajárdék 97.95, 4%os magyar földterem. költsége 98.60. Magyar hitelbank részvény 734.—, Magyar nyeregyemű kölcsön sorsjegye 204.50. Kassa-odernergi vasúti részvény 379.10. Magyar keresked. bank —.—, Magyar cukoripar —.—.

Bécs, szeptember 3. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%os papírjárdék 101.80, 4%os osztr. aranyjárdék 121.55, 1860-os sorsjegye 152.10, Osztrák hitelsorsjegye 425.—, Angol-osztrák bank —.—, Bécsi bankjegyek 456.50, Osztrák-magyar bank 1582. Déli vasut 73.—, Dunagőzmozgató részvény 339.—, Dohányrészvény 314.50, Császári és királyi arany 11.32, Német bankváltó 117.—, 4 2/3%os erüst járdék 101.65, Osztrák koronajárdék 100.10, 1864-iki sorsjegye 220.—, Osztrák hitelintézet részvény 686.25, Unionbank 540.—, Osztrák Länderebank 424.—, Osztrák-magyar államvasut 724.50, Elbavölgy vasut 468.—, Alpesi bányász részvény 380.50, 20 irank. arany 19.65, Londoni váltóár 239.62, Bécsi Irányvíz Lätt B., Bécsi Irányvíz Lätt A., Lapót köhő —.—, Az irányzat nyugodt.

Bécs, szeptember 3. (A Budapesti Napló tudósítójának telefontelefonára.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 686.—, Magyar hitelrészvény 735.50, Angol-Osztrák bank 277.—, Bécs bankjegyek 457.—, Union bank 149.50, Länderebank 425.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 724.50, Déli vasut 73.75, Elbavölgyi vasut 469.50, Eszacknyugati vasut részvény —.—, Dohányrészvény 315.50, Rimamurányi vasúti 500.—, Alpesi bányász részvény 380.50, Májusi járdék 114.25, Magyar korona járdék 97.90, 100k. sorsjegyek 118.50, Német birodalmi mária 117.03—117.05, Napoleon'd'or —.—, Tariolt.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szeptember 3. (Zárlat.) 4 2/3%os papírjárdék —.—, 4%os osztrák aranyjárdék 103.75, Elbavölgyi vasut —.—, Magyar koronajárdék 98.60, Osztrák-magyar államvasut 155.90, Kassa-odernergi vasut —.—, Bécsi váltóár 85.35, Magyar vasúti beruházási kölcsön —.—, Alpesi bányász részvény —.—, Disconto-Commandit 188.—, Altáinasi villamosági Edison 174.60, Geisenkornier 172.80, Laura-köhő 202.—, 4 2/3%os erüstjárdék 102.—, 4%os magyar aranyjárdék 102.25, Osztrák hitelrészvény 216.80, Déli vasut 19.30, Károlyi Lajos vasut —.—, Orosz bankjegyek 216.95, 4%os új orosz kölcsön 97.20, Török dohányrészvény —.—, Olasz járdék —.—, Magyar hitelbank —.—, Dynamit Trust 172.—, Harpeni 166.75, Az irányzat szilárdabb.

Berlin, szeptember 3. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Letti forgalom. 4%os magyar aranyjárdék 102.25, Magyar koronajárdék 98.40, Osztrák hitelrészvény 216.90, Osztrák-magyar államvasut 155.75, Déli vasut 19.30, Eszacknyugati vasut 216.95, Elbavölgyi vasut —.—, Orosz bankjegy közepén —.—, Buschtiehradi —.—, Orosz bankjegy —.—, (Ultimo) Lombard —.—.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 4-én.

Bánk bán.

Eredeti szomorjáték 5 felv. Irtak Katona J. Személyek:

II. Endre	Gál	Zászlós ur	Faludi
Gertrud	Jászai	Petur bán	Szacsavay
Otő	Mihályfi	Myska bán	Abonyi
Bánk bán	Pálffy	Sólim	Négyársó
Melinda	Hegyesi	Bondelében	Mágyar Ib.
Mikhal	Egressy	Biberach	Gyenes
Simon	Körösmozsei	Tiboro	Ujházi

Kedzete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 4-én.

Az őrnagy ur.

Bohozat 3 felvonásban. Irtak Mars és Kéroul. Fordította Heltai Jenő.

Montgiron	Személyek:	Gyöz	
Labourdette	Fonyvesi	Vendrei	
Fréville	Hegedüs	Szerényi	
Champeaux	Tanny	Vársányi	
Montard	Góth	Nikó	
Bardinet	Tapolcai	Hároszthy	
	Rónaszéki	Dingoisné	

Kedzete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 4-én.

Ádám és Éva.

Operett 3 felv. Irtak Blum és Tochó. Zenéjét szerz. G. Serpette. Ford. Bálint Dezső és Makai Emil. Személyek:

Ádám	Szirmai	Corbonionius	Szerdahelyi
Éva	Küry	Cynthia	Dóry
Adramalek	Kovács	Marcellus	Delli
Lucifer	Németh	Galena	Kovács K.
Asmódi	Harmath	Benoit	Szabó
Gábor	Nyári M.	Régalarad	Ujvári

Kedzete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 4-én.

Herkules munkái.

Operett 3 felvonásban. Irtak G. A. de Caillavet és Robert de Flers. Fordította: Keszthelyi Ernő. Zenéjét szerzte: Claude Terrasse. Személyek:

Herkules	Sziklai	Amphiteus	Delli
Palemon	Boross	Hannon	Iványi
Orpheus	Dalnoki	Lysias	Kalocsai
Augias	Ráthonyi	Omphale	Szelestei
Lysius	Mátrai	Erichtona	Margó Z.
Xantias	Giróth	Opora	Almássy L.

Kedzete 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 4-én.

Déliabók hazája.

Irtak Lovász János. Kedzete 7 1/2 óraker.

FOVAROSI NYIRI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 4-én.

Fokról fokra.

Bohózatos életkép énekekkel, táncokkal 3 szakasz. Kedzete 7 óraker.

VAROSLIGETI NYIRI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 4-én.

A vasgyáros.

Színmű 4 felvonásban. Irtak Oltó György. Fordította Fáy J. Béla. Kedzete 7 1/2 óraker.

UJ! UJ! UJ!

Villamos lámpa

szében is hordható, kényelmes, celszerű, tartós.

Mindenkinek szükségesek azok a lámpák, folyó-
sók, melyeknél a megvilágításra, **háló-
szobákban, gyárakban, malmokban, pin-
cékben, rakodókban** robbanó anyagok-
szelvények (benzin, petrolium, kátról, lópor stb.)
kezelésénél **vasuti tisztviselőknél és
utazó közönségnél** megbeszélhetetlen,
magyar társaságok számára ellen; **szénáru-
szállításra** és fellobbanás ellen; **teljesen biztonságos**
Több ezereszer használható és ha a telep idővel
kifog, új telep 75 kr-ért kapható.

Utánvéttel vagy bérmentve az öszeg előlege
barkölésé mellett küldi a

Magyar bizományi részvénytársaság
Budapest, VI., Ó-utca 42. sz.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Linden Liserl

operett-szabreit
és az
uj programm!

Kedzete 8 óraker.

A délkertben reggel 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara.

Ős-Budavára.

Nyitva estl 6 órától reggel 4 óráig.

Remek, egészen új varieté-műsor.

Jean Stroober
chanteur comique française
The original Beirott's
akrobatique-excentrique-duo
Steinhardt
új kűpakkal
és a többi elősorú attrakció.

50 tagu, kitiño egyenruhás zenekar.

Lovardás és számos más szórakozás.

Belépőjű 60 fillér. Gyermekekjű 20 fillér.

Kedzemenyes jegyek minden tözsedben.

Keleti-kávéház

Baross-tér 14.

Ma és mindennap a **Londonból** hazaérkezett

szabadkai **Pege Károly** zenekara

Török Pista cimbalomművész

közreműködésével hangversenyez.

VIII. ker. Zene-Conservatorium

Van szerencsém a t. szülőköt értesíteni, hogy intézetemben

József-körut 51. (Baross-utca mellett)

a bohrások naponként 10-1 és 3-5 óráig tartanak.

Tandj havi 10 kor. Beiratás új ninc.

Felneíttek részere oszt tanfolyam.

Prospektust készenesen küldök.

Takács Jakab igazgató.

Mindenmemű iskolakönyvek

az ország összes tanintézetel, ugy népközpölkölak mint középiskölkölak
számára az előirt legújabb kiadásokban kaphatók

Szilágyi Béla

könyv- és zeneműkereskedésében

Budapest, IV., Károly-körut 26. szám.

Ugyancs az összes zeneadókban és zeneakadémikák előirt
zsebkönyvek (fólkölak, tanulmányok, stb.) rakítáron vannak. Egy-
temi tan- és segédkönyvek nagy választékban. Postai
megbízások a legpontosabbban és gyorsan lesznek elintézve.
Könyvjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldenek.

HEIM FÉLE MEIDINGER KÁLYHÁK

A feltaláló Dr. Meidinger tanár által kizár. jogosított gyára

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

HEIM H.

BUDAPEST THONETUDVAR

Utánvéttel és itt utalással az itt állít végjegyra.

Prospektusok és költségvetések ingyen és bérmentve.

ERDETFÉNY RÁPHATÓN BECS. OBER-DÖBLING.

CSAKIS GYÁRUNKBAN BECS. L. KOHLMARKT 7.

VAGY FIÓKJAINKBAN PRÁGA, HYBERNERG. 7.

Butor

Csak jó minőségű

Háloszoba. krodens, szőnyeg-
divány, asztal, szék, íróasztal,
könyveskörtöny, ur. fotólok,
otsonna, szőnyegterendés, illé-
kő, ugy egyenkint is, nagyon
olcsón, eladás nagyban és
kicsinyben. Vidékre gondosan
csomagolva, biztosítva. Csak
VI. Teréz-körut 40. szám
Steinberger Hannó
butoriparonsál.

Lampel-Wodianer-féle

REMEKIRÓK

R=KÉPES

KÖNYVTÁRA

A magyar és a világ-
irodalmol kincsesháza.

Szerkeszti **RADÓ ANTAL.**

A klasszikusok első és egyet-
len magyar nyelvű

SZÖVEG KÉPES KIADÁSA.

Benczur Gyula

Bihari Sándor

Csók István

Festzy Árpád

Garay Ákos

Gergely Imre

Hegedüs László

Jászai József

Jendrasik Jenő

Karlovcsky B.

Lotz Károly

Márh Lajos

Mihalik Dániel

Nagy Zsigmond

Neogrady Antal

Olgay Ferenc

Réthy Lajos

Szekely Bert.

Salányi Lajos

Telegdy László

Tull Odón

Vágó Pál

Záckó Mihály

magyar festőművészek közel
fétezer egész oldalas eredeti
illusztrációjával.

An eddig megjelent első
kötet **K. (K. szöveg ol-
dalas művészi kép ékezt.)**

Er illusztrációk közvetlenül a
vállalat számára készültek és

egyedül

jelenhetnek meg.

Senki más

ez illusztrációk kiadására jog
a **Lampel & Wodianer F. és
Fiai) Cs. és kir. udvari könyv-
kereskedő céget illet meg.**

Az **50 kötetes gyűjtemény**
ára díszkötésben **250 kor.**

Megrendelhető csakhly
havi részletekre is
börnyűkötésű könyv-
kereskedő utján.

Az új magyar **Shakspere**

Az új magyar **Moliere**

Az új magyar **Schiller**

Az új magyar **Goethe**

Ábrányi Emil, Dóczy Lajos,
Gábornyi Árpád, Hevesi Sándor,
Heltai Jenő, Miksa Lajos,
Pásztor Árpád, Radó Antal,
Somló Sándor, Teleskes Béla
és Varradi A. fordítás

CSAKIS

Lampel-Wodianer-féle

Remekirók

Képes Könyvtárban

jelenhetnek meg.

mert közvetlenül a vállalat ki-
sámra készültek, a kizárólagon
kiadó joguk a **Lampel Róbert**
(**Wodianer F. és Fiai) Cs. és kir. udv. könyvkereskedő céget**
illet meg.

MEGRENDELÉS NÉL

pontosan kikötendő

a klasszikusok első magyar
szöveg képes kiadása, amely-
nek első hét kötetét **151**
egész oldalas művészi illusz-
tráció ékezteti.

Lampel-Wodianer-féle

Remekirók

Képes Könyvtárban

jelenhetnek meg.

mert közvetlenül a vállalat ki-
sámra készültek, a kizárólagon
kiadó joguk a **Lampel Róbert**
(**Wodianer F. és Fiai) Cs. és kir. udv. könyvkereskedő céget**
illet meg.

MEGRENDELÉS NÉL

pontosan kikötendő

a klasszikusok első magyar
szöveg képes kiadása, amely-
nek első hét kötetét **151**
egész oldalas művészi illusz-
tráció ékezteti.

Neumann M.

CS. ÉS KIR. UDV. SZÁLLÍTÓ

férji-, fiu- és gyermekruha-telepe

BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 1. SZ.

Iskolai öltönyei

készen és mérték szerint

kitűnnek

legnagyobb tartósság,

kitűnő állás,

szolid

munka

és olcsó árak által.

Vidéki megren-
delésnél ele-
gendő a kor-
megnevezés.
Képes ábrák-
sok ingyen és
bérmentve.

Ujjonnan berendezett külön

angol leánykaruha- osztály!

és olcsó árak által.

Vidéki megren-
delésnél ele-
gendő a kor-
megnevezés.
Képes ábrák-
sok ingyen és
bérmentve.

Ujjonnan berendezett külön

angol leánykaruha- osztály!

KÖRUTI FURDO

Gőz- és porcel-
lán-kádfürdők,
fedett télfuszoda

hidegviz-gyógyin-
tézet, villamos

fürdők, izasztóés

sóványító-kurák.

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

ERZSÉBET-KÖRUT 51.

A gőzmosás gyorsan és
pontosan teljesíti megfizás azt

Ajánlat.

Legfinomabb kész férfi- és fiugyermekruhát saját műhelyünkben készült, kizárólagosan hazai és angol szövetekből a legújabb fazonban, szigorú szabott árak mellett a következő árakat adunk el:

Felöltők	12 frt.
Ranglan és ulster	12 „
Havlok	9 „
Férfiöltönyök	15 „
Fiufelöltők	5 „
Fiúöltönyök	4 „

A kész ruhákból mintákat ingyen és bérmentve. Mértékutáni megrendelések legrovidebb idő alatt a legfinomabb kivitelben és szolidan elkészítettek. Meg nem felőt kiseréllünk vagy a pénzt visszaadjuk.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett.

Gross és Lövenstein
főírszabók
Budapest, Deák Ferenc-utca 18. szám.

Szenzációs újdonság az általam föltalált cipő öntisztító-gép

melyel mindenki anélkül, hogy hajlania kellene, Guzi-kenes-vel beküvve, kézi erő forrattatás által cipőit fényre tisztíthatja. Világhírű találmányom a törv. védett Guzi-kenes, melyből a cipő felő börtök, ezenél 1 évi írásbeli juttatást vállalok, és kizárólagosan minden ingyen megtesztálom. FENOMENALIS TALÁLMÁNYOM A CIPŐ-SÁMFA, mely hozzájárul, hogy a cipő az egyévet kibírja, miután a cipőt, ha nedves állapotban levélük, a bór ószárcin-csodaszék kizárja.

Minden nálam vásárolt cipőből találmányaim közül tetszés szerint kettőt teljesen ingyen elmentek. Mindenki, hogy meggyőződjék szerkesztésben világ-hírű Guzi-kenesem jogáról, ki címét velem közli, tetsző Guzi-kenesét és több ábrával ellátott árjegyzékem kizárólag ingyen és bérmentve. Mértéknek a legbiztosabb, ha barátságosan egy papírtápra alva a föltalált körvonalat teraszoljuk. Meg nem felőt cipőket ezenél költségen magam a pénzt minden levonás nélkül visszatartom. A teljes postaköltség csupán 30 krajczár.

Férfi viselőre sima orrú cipő	3.-
Elegáns gavalér víz fűzős	3.20
Oroszlánk, cugos v. fűzős cipő bőrszárral	4.-
Elegáns szalon-lakk, fűzős cipő	4.-
Bagaris-csizma egy daraból halványra teljesen vízmentesítve, háromsoros tépősz, 3 évi juttalással	7.50
Ugyanaz borjúbőrre, nyolcs	8.50
Halván-csizma, térdig érő, egész magas bőrszárral, halványra vízmentesítve	4.50
Párisi divat, feltűnt elegáns box v. sevrő fűzős gavalércipő	3.50
Elegáns barna, bagaris cipő	3.50
Egyéves önkéntes csizma, elegáns, fényesre tisztítható	3.-
Női ruzsálór, cugos v. fűzős cipő, orrú	3.-
Elegáns szalon-lakk, fűzős v. gombos	3.50
Párisi divat, feltűnt elegáns box vagy sevrő, fűzős v. gombos	3.50
Oroszlánk fűzős v. cugos, bőrszárral	3.50

Fűzlet:

Agulár Ignác
Budapest, Kerepesi-ut 30.
a Rókus-kórház templomával szemben Fióküzlet Király-u. 6.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Korneuburgi marha táppor

Eztől az év lovát, szarvasmarhák és juhok részére, 50 év óta a legújabb ismeretben használatban van évszáz - hiány s rossz étkezéssel, a tej javítására és a tehénnek tejlőképességének fokozására, csontbőrökéért. (Míg doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a lent megírtakkal valódi. Kapható minden gyógyszerüzletben és győgyfűkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár lejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.
Főraktár: Török József gyógyszerész, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.

Kataphorese

IDEG ÉS NEMI

BETEGETSÉGEK
radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-út 44. I. em

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

DÓCZI MÓR cipész

Budapest, Kerepesi-ut 10.

ujjonnan átalakított és nagyobított üzlethelyisége páratlan a maga nemében. Seholy jobb, olcsóbb, elegánsabb és tartósabb cipőt nem kaphat, mint fenti jöhrneví cögnél.

Férfi:

Derby, borjúbőr angol bakancs	3.50
Borjúbőr v. vízes, fűzős 3.20, cugos	3.-
Elegáns francia sevrő-cipők	4.50
Sárga bagaris fűzős vagy cugos	3.50
Amerikai box-bőrcipők	3.20
Lakk vagy box angol bakancs	4.50
Szalon-vagy orosz-lakk-cipők	4.-

Női:

Zergo, fűzős vagy cugos 3.-, gombos	3.50
Amerikai box, fűzős, gombos vagy cugos	3.-
Sevrő, fűzős, gombos vagy cugos	4.-
Sárga bagaris-bőrcipők	3.-
Szalon v. orosz-lakk	3.40
Lakk, kivágott 1.50, korcsosított	2.-

Gyermekcipő 1 frt. Fin-vagy lánycipők 2 frt. Képes nagy árjegyzék, csomagolás és szállítólévi ingyen. — 10 irton felüli rendelések bérmentve küldetnek. — Vízkelet rendelések pontosan és lelkiismeretesen csokizódnak. — Nem megfelelő árú kéréséggel kísérlek.

Az üzlet nagrobbitása miatt az összes nyári cipők előállítását áron, vagyis 20 százalékkal a rendez áron alul kaphatják.

Ezen specialista legmelegebben ajánlható szerfelett gazdag tapasztalat alapján, melyeket rendelő intézetében és a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista, emeritált kórházi orvos

a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül legrovidebb idő alatt gyökeresen gyógyít bármily régi és makacs

titkos betegséget

(húgyszefolyást, sebeket, syphilist, bőrbetegségeket és onfertőzéstől támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény **FÉRFIUI GYENGESEGNÉL (IMPOTENCIA)** még öregbebb egyéneknél is.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánára gyógyszerék.

Rendelők 9—3-ig és este 6—8-ig

Budapesten, Erzsébet-kört 12. sz. (a New-York palotával szemben), főemelet. (Bejárat a lépcsőnél. Külön váróteremk.)

Magy. kir. Államvasutak. Hirdetmény.

A magy. kir. Államvasutak igazgatósága közli, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 6 nagyméltóságának f. évi 59573/902. sz. engedélye alapján a Fiuméba, valamint általában a vámkülföldre rendelt gabonaszállítmányokat és örleményeket — eltérőleg az üzlet-szabályzat 56. §. 4. pontja alatti általános határozomnykról — soronkivül és elsősorban fogja továbbítani, míg a magyar bel- (Fiuméba kivéve) és a magyar-osztrák forgalomban, a kocsiarokmány tohoráruka névre (álálaltok és romlandó árukat kivéve) a felvételt és szállítást határidő iránt az üzletszabályzat 55. §. 3-ik pontját fogja alkalmaztatni.

A m. kir. Államvasutak igazgatósága közli továbbá, hogy ugyanezen miniszteri engedély alapján a díjszállászerző rakodási határidőt mindazon árukra névre, melyek a mindenkor érvényes díjszállási határozományok szerint a felek által rakanódó ki — vagy be, — (9) kilenő) nappali órára szállítotnak.

Hogy azonban a szállító közönség ezen utóbbi intézkedés terhét lehető csekély mérvben érezze, intézkedés tételtek, hogy ott ahol a felek azt kívánják, a ki és berakás a fél költségre és veszélyre — a vasut által fogantatosítassék.

Végül közöltek, hogy a gabonárólmenyek, élő és romlandó áru kivételével, a vámkülföldre rendelt valamennyi egyéb oly kocsiarokmányi teher-szállítmányok, melyeknek elfuvarozása azonnal nem eszközölhető, a német vasut egyélti üzletszabályzat 43. §. 5-ik póthátrazománya alapján csakis lehető előállítástig való ideiglenes megőrzésre fogadatlak el.

Ezen intézkedések f. évi szeptember hó 8-án lépnek életbe és visszavonásig érvényben maradnak. (Utánnyomás nem díjazt.)

Egyenruhák és katonai fölszerelések
páratlan elegáns kivitelben legjutányosabban

Blum Sándor

elsőrangú egyenruházati és hadfelszerelő intézetében

Ó felsége a perzsa császár és orosz nagyherceg udvari szállítója.

BUDAPEST, VÁCZI-UTCA 15. sz.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota (Ájtórház és lift használat).

A legelismertebb húgyszefolyásokat, legnyilvánosabb húgylóhályogbajokat, bukjakóros sebeket, syphilist, az onfertőzéstés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarelt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

Által, magómléseket, nőknél fehérfolyást befejező-kendős nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkorú bűnök következtében beállított ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátergőzörsre fogadatlak el.

Ezen intézkedések f. évi szeptember hó 8-án lépnek életbe és visszavonásig érvényben maradnak. (Utánnyomás nem díjazt.)

Legszébb Legjobb Legolcsóbb

PAPLAN PAPLAN PAPLAN

1. szobahálózat vaságy 3 db. frt
1. kivethető matracok — 10.-
1. rouge paplan — 1.80
1. cachmir prima — 2.50
1. cachmir paplan — 3.40
1. satin — 3.80
1. alász cachmir — 4.80
1. szelvény alász paplan — 5.50
1. fodros szelvény al. papl. 12.20
1. jó vázson paplan lepedő 2.-
1. finall. gyárakör pokróc 1.20
1. gyapjú — 2.50
1. jó löpökör — 1.80
1. téli pokróc — 4.60
1. szep falú szőnyeg — 2.00

1. acél szőnyeg Ágybetők fr
1. tengerfürő matrac — 4.50
1. africque — 5.-
1. löszölő — 12.-
1. áblak felpör függöny — 3.-
1. tunis — 1.50
1. gyapjú — 4.50
3. ágy, 1 szatallerő bútorc 5.50
2. „ „ „ „ gyapjú 12.-
1. nagy szobabútorc — 2.50
1. „ „ „ „ „ „ „ „ 1.-
1. „ „ „ „ „ „ „ „ 0.55
1. tapestry Ágytöke — 1.50
1. m. tr. fotósőnyeg — 4.0
1. „ „ „ „ „ „ „ „ 1.75

GICHNER JÁNOS
paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbútor stb. nagy raktár.

Budapest, VII., Erzsébet-kört 20.

Árjegyzékét kívánára ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan csokizódnak, nem tetsző árú kiseréllenek, vagy a pénzt visszatartik.

VALÓ.

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes nő övszerek) F. Bergerand filis leghíresebb párisi gyárosok előnyönségben beszeresettek:

POLEÁR SÁNDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-kört 50

Résztelen kérés árjegyzék ingyen, zárt borítékban. Ezen hirdetés beküldés esetén íróve engedély. Elvágatott: „Budapest Napló”-ból

Most jelent meg!

Latin-magyar Zsebszótár

középkölköz számára.

Szorkoztette: **SCHMIDT JOZSEF**
Állami főgymn. tanár.

I. rész: Latin-magyar. II. rész: Magyar-latin.

Egy-egy rész 6 szino vászonkötésben 2 korona. Mindket rész egy erős félbőrökésben 4 korona.

A Schmidt József-fő latin-magyar zsebszótár aránylag kis helyen mindaut nyújtja, a mire a tanulónak szükséges van. Schmidt sóitara nem hagyja a tanuló kérdéseit sohasem felelet nélkül, mert előtte éppen csak a kérdések legbölköt folyton munkája készítésénél. Minden egyes szölköten megjelöltek, hogy a könyve felelt görnyedő sanára gondolt a szerző, ennek a szövevélyt egyeztetés látni, egye arra gondolt, hogy ennek munkáját könnyítse.

Meg vagyunk győződve, hogy ezt a szaktanárok is fel fogják ismerni és egy a tanítás, mint a tanuló szempontjából maguké fogják legjobban előmozdítani az értékes munkának gyors előterjesztését. Ez a munkájuk annál könnyöb lesz, mert a díszes vászonkötés, nyomdallag is szép kiállítású, a szöve néző kellemes betűszóval szedelt szöveg-egy részének ára mindössze 2 korona.

Megjelent és kapható az „ATHENAEUM” irod. és nyomdai részvénytársulatnál Budapesten, VII., Kerepesi-ut 54. sz.

ALKALMI BUTOR-ELADÁS.

Nagyon ajánlom a t. butorvászáró közönségnek, hogy mielőtt szükségéltet bárhol fedezőn, tekintse meg butortelepemet, ahol az összes eddig mintául szolgáló asztalos- és kárpított butorok, melyen leszállított árban adhatok el. Nagy választék egyszerű butorokban, valamint a legdiszesebb kivitelű.

Dósa Kálmán

Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

